

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Déaványa Város Önkormányzata

2013. június 28.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	13
Célok	15
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	16
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	16
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	20
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	23
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	51
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	69
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	77
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	84
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	90
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	92
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	93
1. A HEP IT részletei.....	93
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	93
A beavatkozások megvalósítói.....	95
Jövőképünk.....	96
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	97
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	114
3. Megvalósítás.....	119
A megvalósítás előkészítése	119
A megvalósítás folyamata.....	120
Monitoring és visszacsatolás	122
Nyilvánosság	122
Érvényesülés, módosítás.....	124
4. Elfogadás módja és dátuma.....	125

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Dévaványa Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Írásos formában először az 1330-as évek elején említik. A település neve Jana falu, majd 1334-ben Vana néven szerepel. Ekkor Dévaványa Békés megyéhez tartozik, de Luxemburgi Zsigmond király 1422-ben Heves megyéhez csatolta.

XVI. század

A XVI. sz. elejére már a térség egyik legjelentősebb települése. Egy 1528-ban kiadott, hazánk településeit ábrázoló térképen is megtaláljuk Wama névalakkal. A század közepére eléri a török behatolás, melynek nyomán az egész Délkelet-Alföld török uralom alá kerül.

Khász város

A másfél évszázados török uralom következtében aprófalvak tömege tűnt el. Az életben maradt lakosság a nagyobb biztonságot nyújtó, kiváltságosabb településekbe költöztek, létrehozva az alföldi településszerkezetet máig meghatározó mezővárosi hálózatot.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Viszonylagos védettséget élvező helység volt Ványa is, hiszen mint szultáni, ún. khász birtok, lakosai a török császár jobbágynak számítottak, így részben mentesülhettek a helyi hatalmasságok kizsákmányolásától.

Erről tanúskodik Mehmed gyulai bég "patens levele" (oltalomlevele) 1600-ból.

Mint khász várost, Ványát is a gazdasági fellendülés jellemezte. Ennek jele egyrészt, hogy a település lakosai hosszabb ideig képesek voltak elviselni a kettős, illetve többszörös adóztatást, másrészt hogy a település Heves és Külső-Szolnok vármegye XVI-XVII. századi dikajegyzékeiben csakúgy szerepel, mint a török adólajstromokban.

"Oppidum Vanya"

A XVI. század második felében Ványa már a vidék legnépesebb helységeinek egyike. Az egész hatalmas szolnoki szandzsák harmadik legnagyobb települése. Ekkor már magyar és török iratok is gyakran városnak nevezik. Heves vármegye dikajegyzékében 1613-ban mint "Vannia varassa", 1618-ban pedig mint "Oppidum Vanya", azaz Ványa mezőváros szerepel.

A település jogállása tekintetében egyértelműen fogalmaz "Sakszuvár volt Boszniai Mir Mirán", aki egy levelében szintén városként említi a települést

XVII. század

A XVII. sz. a ványai jobbágyságnak a gazdasági megerősödést és a földesúri terhek levetését jelentette. A hódoltság ideje alatt alakult ki az a református köznemesi réteg, amely hosszú távon meghatározta a község fejlődését.

A ványai nemességről 1621-től kezdődően vannak adatok. Heves és Külső-Szolnok 1647 évi adóösszeírásában a 67 nemesből 14 Ványán lakott, akik az egész kettős vármegye legnépesebb együtt élő nemesi tömbjét alkották.

Az 1650-es években végbement önmegváltással a jobbágyság örök szabadságot kaptak, s sokan armális nemességet szereztek. 1693-ban egy tatár sereg kifosztotta a községet, lakóinak egy része 1694-ben a Borsod megyei Tiszabábolnára menekült.

XVIII. század

A török hódoltság megszűnésével megkezdődhetett a falusi lakosság visszatelepülése. A rövid békeidőszakot a szabadságharc 1703-as kirobbanása törte meg. A tartós béke a Rákóczi szabadságharc befejezése (1711) után köszöntött a községre.

A község nemesi származású lakosságának nagy száma miatt is kiemelkedik a térség településeinek sorából. Heves megye 1711. évi összeírása a községet ismét "Oppidum Ványa", azaz Ványa mezőváros címmel illeti. A családok közül a legtöbbnek neve már a XVI-XVII. századi összeírásokban is megjelenik, vagyis Dévaványát a korábbi lakói telepítették újjá, lakosságának kontinuitása a XVI. század második felétől bizonyítható.

"Dévaványa"

A település 1723-tól szerepel hivatalosan Dévaványa név alatt. A község lélekszámának gyarapodása mellett a jobbágy lakosság számaránya továbbra is elenyésző maradt.

Taxás nemesek

1753-ban az elzálogosított határ megváltása következtében a ványaiak csupán házaikat és szőlőiket tarthatták meg, minden más javadalmuk visszaszállt az uraságokra. Ezzel, mint taxás nemesek maguk is földesúri befolyás alá kerültek, s a határ további használatáért évente megújított szerződés értelmében bérleti díj (taxa) fizetéssel tartoztak.

Ettől kezdve gyorsan emelkedik a betelepülő parasztek lélekszáma. 1769-ben az akkora már nagy számban betelepülő adózó, elsősorban pásztorokból és parasztokból álló lakosság létrehozta a saját közigazgatását: a működő nemesi tanács mellett megszervezték a paraszti tanácsot.

Mezővárosi rang

Bár már a XVII. században is illették oppidum névvel, Dévaványa hivatalosan csak 1774-ben kapott mezővárosi rangot, s azt 1872-ig meg is őrizte.

XIX. század

A római katolikus egyház helyi közösségének 1793-as megalakulásával megszűnt a református egyház kizárólagossága. A XIX. század első felében Dévaványa vált egy nagyobb területet átfogó izraelita hitközség székhelyévé.

Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc ideje alatt néhány hétre Dévaványa lett Heves megye "székhelye", ugyanis a menekülő vármegyei adminisztráció itt talált menedéket. A településen tartották az utolsó megyegyűléseket is, s itt értesültek a világosi fegyverletétel hírérl. A vármegyei törvényszék utolsó ülését is Dévaványán tartotta.

Közigazgatási átszervezés

A szabadságharc leverését követő közigazgatási átszervezések során különválasztották Heves és Külső-Szolnok megyéket, Dévaványát pedig az összevont Békés-Csanád vármegye szeghalmi járásához csatolta. A járási összeírás szerint 1854-ben Dévaványa 8165 lakosú.

Mezővárosból nagyközség

Az 1871. évi XVIII. törvénycikk választás elé állította a mezővárosokat a tekintetben, hogy vállalják-e a rendezett tanácsú várossá alakulást, annak minden anyagi terhével együtt, vagy a kisebb terheket jelentő "nagyközség" rangot választják.

Dévaványa sok más mezővárossal együtt nem tudta vállalni a rendezett tanácsú városi státust, s 1872. áprilisában az addig minden tekintetben városi jellegű település nagyközséggé alakult.

Az 1876. évi XXXIII. törvény értelmében Külső-Szolnok tiszántúli részéből, valamint a Jász és Nagykun kerületekből Szolnok székhellyel megalakult Jász-Nagykun-Szolnok vármegye, s Dévaványát ezen új vármegyéhez csatolták. Az új vármegye 1879. évi kiadványában a község területe 54370 kat. hold, lakosainak száma 10626 fő.

XX. század

1920-ra a község területe 54546 kat. holdra nőtt, lakosainak száma elérte a 14768 főt. A századfordulón a lakosságszám gyarapodása jelezte Dévaványa népességvonzó- és megtartó képességét, amit mindvégig megőrzött.

A polgárosodást a kereskedelem, a szolgáltatások bővülése, a civil szervezetek növekvő száma is elősegítette.

/1876-ban 2 községi orvos, 1 gyógyszertár, egy 5 betegágyas kórház, 18 kereskedő, 93 iparos, 8 kocsmá és 1 szálloda működött a településen.

1926-ban az egészségügyi ellátás 4 magánorvossal, 4 községi és 6 magánbábával, 1 gyógyszertárral és 1 szegényházzal egészült ki.

Ebben az időben a vendéglátást 13 kocsmá, 1 vendéglő, 1 kávéház és 1 szálloda szolgálta, a kereskedelem megfelelő színvonalát 32 bolt és két ún. Hangya szövetkezeti vegyeskereskedés biztosította.

A közköztartás helyzete szintén sokat javult: a kezdetben 10 tanítót foglalkoztató iskola mellett elkezdett működni a községi óvoda, 2 községi menedékház a gyermekek nyári felügyeletére, 1 magán polgári iskola és 1 községi tanonciskola.

A művelődést egy népkönyvtár, az iskolai könyvtárak, állandó mozi és egy ideiglenes színház segítette./

Az egyesületek száma az 1920-as évekre jelentősen gyarapodott: a Gazda Szövetség, a Római Katolikus Népolvasó Egyesület, az Iparos Olvasókör, a Tókerészi Olvasókör, a Munkások Önképzőköre, a Népolvasó Egyesület, a Földművelési Olvasókör, a 48-as Olvasókör, a Dévaványai Kaszinó valamint az Iparos Dalárda.

A település gazdasági gyarapodását jelzi, hogy 1925-ben 157 iparos dolgozott Dévaványán, s a község emellett gépjavító műhellyel és három gőzmalommal is büszkélkedhetett. A kor helyi pénzügyintézetei: a Dévaványai Takarékpénztár Rt., illetve a Dévaványai Hitelszövetkezet.

1945 után

Az újjáépítés éveit az erőszakos kollektivizálás és az államosítások váltották fel, ami Dévaványa esetében egybeesett a község tudatos visszafejlesztésével. A település "mostohagyermekként" történő kezelésére példa, hogy 1945-ben visszaminősítették nagyközségből községgé, s a nagyközségi címet csupán 1970-ben szerezte vissza.

A nagyközség öntudatra ébredése a nyolcvanas évek közepén kezdődött, ami nem kis mértékben a vezetés irányváltásának köszönhető. Az 1985-ben alakult önkormányzati társulás élére állásával Dévaványa előkelő rangot vívott ki magának a térségben, s a rendszerváltás után is innovatív képességével kiemelkedő szerepű települése a térségének.

2000. július 1.

Dévaványa ünnepélyes keretek között városi rangra emelkedett.

Dévaványa jellegzetes alföldi település, a Körös és a Berettyó által határolt síkságon fekszik. A város határában feltárt régészeti leletek bizonyítják, hogy a település évezredek óta lakott...

A település lakosainak száma 8007 fő, akiknek megélhetést főként a mezőgazdaság biztosít, azon belül a szántóföldi növénytermesztés dominál. Az állattartásban jelentősége a sertés, szarvasmarha, juh- és baromfitartásnak van.

Dévaványa legjelentősebb értéke a természeti környezet, határában terül el a "második Hortobágy": hatalmas, gyógynövényekkel teli őszyep, amely a Körös-Maros Nemzeti Park természetvédelmi területe, és számos védett állat- és növényfaj élőhelye. A terület kiemelkedő természeti értéke a tűzok, amelynek védelme érdekében itt hozták létre 1975-ben az európai hírű Tűzokrezervátumot. Közép-Európa legjelentősebb tűzokállománya él a térségben, amely megismerhető természetes közegében, valamint a madár életéről, védelméről szóló kiállítás formájában is. A turizmus másik meghatározó szegmensét a vadásztatás adja. A térségben jelentős apróvadállomány él, amely kilövésére 1960-tól érkeznek a bér vadászok. A rekreációs turizmus lehetőségét a város strandfürdője kínálja, ahol termálmedence, két feszített víztükrű úszómedence és gyermekmedence áll az érdeklődők rendelkezésére.

Dévaványa városképi jelentőségű épületei a református és katolikus templom, mindkettő a város főterén áll. Utóbbi műemlékjellegű épület, 1908-ban épült későbarokk, klasszicizáló stílusban. A református templom újjáépítése 1887-es keletű, uralkodó stílusa a neoklasszicista. Az építmény tornya 63 magas, a Tiszántúl egyik legmagasabb templomaként jegyzik. Említést érdemel kiváló akusztikája, amely csodálatos templomi hangversenyek rendezését teszi lehetővé. A Bereczki Imre Helytörténeti Gyűjtemény 2000-ben nyitotta meg kapuit, és tárja az érdeklődők elé a település gazdag történeti, néprajzi értékeit, írásos és tárgyi hagyatékát.

A városba látogató turisták fogadására szálláshelyekkel rendelkezik a Vadásztársaság, Margaréta Egyesített Szociális Intézmény, Békés Megye Képviselő-testülete Gyermek-, Ifjúsági Otthona, Szakiskolája és Kollégiuma turistaszállást tud biztosítani a Tűzokrezervátum, és az önkormányzat. A strandfürdő területén lehetőség van a lakókocsikkal és sátrakkal érkezők fogadására. A településen kellő számú vendéglátóhely üzemel, közülük háromban meleg-konyhás étkezés vehető igénybe.

Dévaványa a Sárrét új városa büszke múltjára, becsüli a jelent és bízik a jövőben. Szeretné mind szélesebbre tárni kapuit és megmutatni büszkeségeit. A jellegzetes alföldi táj és az érintetlen természet megismerését célzó, vagy pihenni vágyó turisták számára Dévaványa ideális hely. Szeretettel várja azokat is, akik az alföldi népelet hagyományaira kíváncsiak. A látnivalókon kívül minden látogató számíthat a helybeliek vendégszeretetére is.

Dévaványa földrajzi elhelyezkedése:

A város Békés megye északi részén helyezkedik el, a Nagy-kunság és a Nagy-Sárrét találkozásánál. Közigazgatási határa egyben Békés és Jász-Nagykun-Szolnok megye határa is. A Berettyó, a Kettős-, valamint Hármaskörös közötti síkság jellegzetes alföldi települése.

Elérhetősége:

Közúton a 4. sz. főútról a kisújszállási, a 47. sz. főútról a körösladányi, a 46. sz. főútról a gyomaendrődi leágazással érhető el. Békéscsabától 52 km távolságra fekszik. A vasúti kapcsolatot a Budapest-Békéscsaba-Arad fővonalról leágazó Gyomaendrőd-Körösnagyharsány szárnyvonal biztosítja.

Területe:

A város területe 21 673 hektár (216,73 km²), ebből belterülete 717 hektár (7,17 km²).

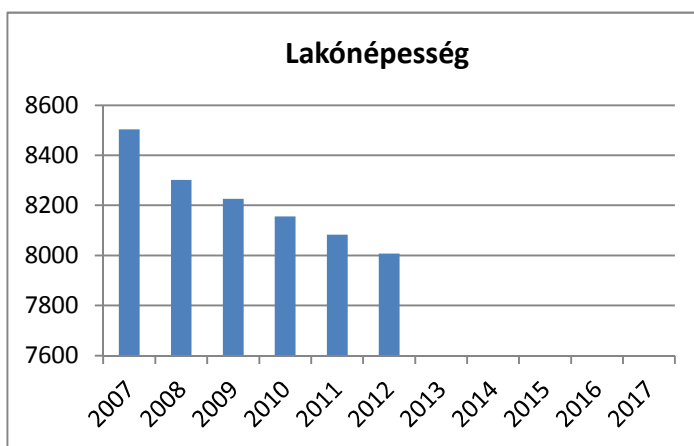
Népessége:

Állandó népességének száma 8007 fő (2013. január 01.). A település belterületi népsűrűsége 1117 fő/km².

**1. számú táblázat -
Lakónépesség száma az év
végén**

	Fő	Változás
2007	8503	
2008	8301	98%
2009	8226	99%
2010	8156	99%
2011	8083	99%
2012	8007	99%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

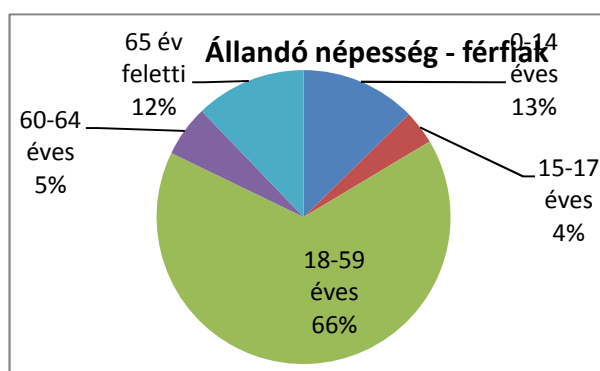
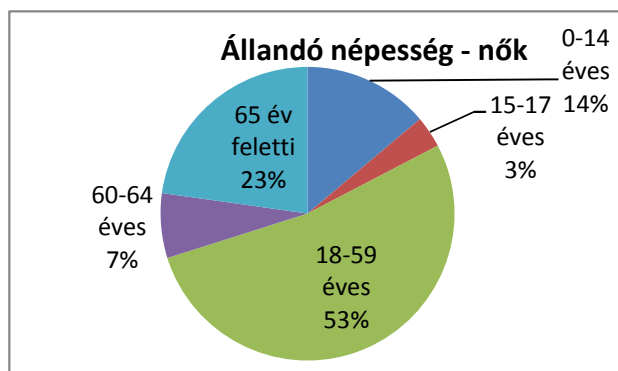
A fenti táblázat és diagram számadatai mutatják Dévaványa lakónépességének alakulását 2007-2012 év között, melyből egyértelműen megállapítható, hogy sajnos közel 500 fővel csökkent a lakónépesség száma.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	4074	4009	8083	50%	50%
0-2 évesek			146		
0-14 éves	522	509	1031	51%	49%
15-17 éves	131	149	280	47%	53%
18-59 éves	1986	2636	4622	43%	57%
60-64 éves	267	226	493	54%	46%
65 év feletti	857	489	1346	64%	36%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

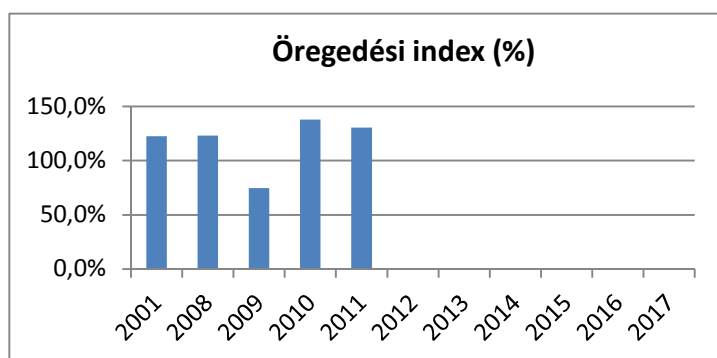

Az állandónépesség táblázat, valamint a táblázat számadatait megjelenítő kördiagramok korosztályos és nemenkénti bontásban mutatja be Dévaványa állandó népességét a 2011. évben.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	2038	1664	122,5%
2008	1422	1157	122,9%
2009	1089	1459	74,6%
2010	1420	1030	137,9%
2011	1346	1031	130,6%
2012	n.a	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési indexből megállapítható, hogy Dévaványa településen többen vannak a 65 év feletti lakosok, tehát a település előregedő. Mint előregedő település fokozottabb figyelmet kell fordítani az idősek ellátására, ami természetesen nem azt jelenti, hogy a megfelelő gyermekjóléti

ellátásokra nem kell törekedni.

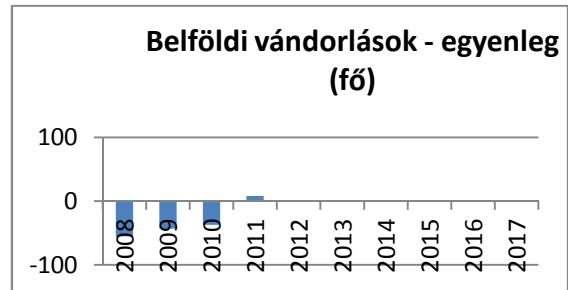
4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	108	163	-55
2009	93	136	-43

2010	87	124	-37
2011	119	111	8
2012	n.a	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

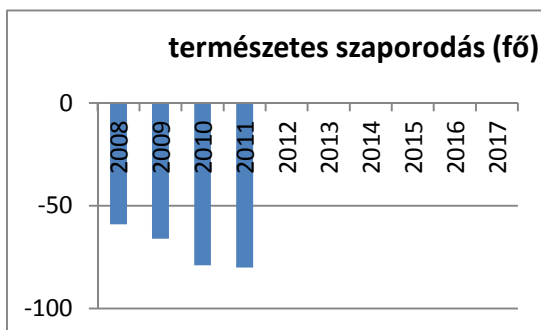
A belföldi vándorlások számaiból tükröződik a település vonzereje, mely a 2008. évtől nézve évről évre nő és a 2011. évben pozitív egyenleget mutat. Településre költözés

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	67	126	-59
2009	65	131	-66
2010	41	120	-79
2011	52	132	-80
2012	n.a	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az adatok azt mutatják, hogy az élve születések száma kevesebb, mint a halálozások száma. Magával vonja a lakónépesség csökkenését és egyértelműen a lakosság elöregedését mutatja, melyet az öregedési index is alátámaszt.

Infrastrukturális ellátottsága:

Az infrastrukturális ellátottság kedvező. A vezetékes ivóvíz, villamos energia és a gáz minden belterületi utcában rendelkezésre áll, kiépítettsége 100%-os, további fejlesztést középtávon nem igényel. A lakás-,

illetve háztartásbekötési arányok: a vízhálózatnál 98,8%-os, a villamosenergia-hálózatnál 100%-os, a gázhálózatnál 77%-os, a telefonhálózatnál 57%-os, a szennyvízcsatorna-hálózatnál 86%-os. Az összes elvezetett szennyvíz helyben tisztított. Lakásállomány: 3286 db. A szilárd burkolatú utak kiépítettsége 75%-os.

Térségi szerep:

A kistérségi rendszer átalakulása után a város a Szeghalomi kistérségből közigazgatási szempontból a Gyomaendrődi járáshoz került. A megye és a kistérség – országos összehasonlításban – a földrajzi, gazdasági és demográfiai mutatói (csökkenő lélekszám, elöregedő népesség) szerint a hátrányos helyzetű területek közé sorolható.

Környezet- és természetvédelem:

A település határában található a Körös-Maros Nemzeti Park részét képező, Európa-hírű Dévaványai Tűzokrezervátum. A környezeti tudatformálásban fontos szerepet vállalnak magukra a település "zöld" szervezetei.

Idegenforgalom:

Az ökoturizmus keretében évente 4-5000 látogató keresi fel a Tűzokrezervátumot, míg a vadászturizmus jelentős számú külföldi vadászt vonz Dévaványára. A meglévő termálvízkiincs és gyógyfürdő pedig a gyógyturizmust alapozza meg. Az adottságok kiváló fejlesztési lehetőséget hordoznak magukban e három turisztikai termék tekintetében. A Strandfürdő keretein belül gyógyászati részleg is üzemel.

Foglalkoztatás:

Mivel településünk jellegzetes mezőgazdasági település aszályos, vízzáró agyagrétegének köszönhetően pedig egyben belvízveszélynek kitett növénytermesztéssel és jelentős állattartással.

Az elmúlt évek során történt gazdasági átalakulás hatásaként munkahelyek sora szűnt meg, így településünket sem kerülte el a munkanélküliség. Új munkahelyek kis számban létesültek, induláskor munkaerő felvételük nem nagy létszámot jelentett. A mezőgazdasági termelősövetkezetek átalakulása tovább növelte a munkanélküliséget. A termelősövetkezetekből és a megszűnt ipari létesítményekből felszabadult munkaerő munkanélkülivé, kis részük őstermelővé vált.

A településen lévő munkahelyek (Ekuna Bt., Villamos Tekercselő Üzem, ÁFÉSZ, EJT Kft., Edunor Kft., Steel Design Kft., DÉSZOF Kft. ... valamint a költségvetési intézmények) nyújtanak megélhetést a lakosok számára. A település mezőgazdasági jellegéből adódóan meghatározó az agrárágazat. Több kisebb volumenű mezőgazdasági vállalkozás működik, 2960 fő rendelkezik őstermelői igazolvánnyal, de közülük kb. 10 fő az, aki 100 ha feletti területen gazdálkodik. Az őstermelők nagyobb hányada csak jövedelmük kiegészítése érdekében végzi a mezőgazdasági tevékenységet.

A mezőgazdasági vállalkozásoknál bejelentett alkalmazottak száma nem számottevő, a munka jellegéből adódóan jellemző az idényjellegű foglalkoztatás.

Településünk szociális és gazdasági helyzetéből adódóan komoly problémát jelent a munkanélküliség. Fontos tényezője a településről történő elvándorlásnak.

A település munkanélküliségi rátája hosszú ideje 12-14 % közötti.

Mivel településünk elsősorban mezőgazdasági jellegű, így az alacsonyabb iskolai végzettségű munkavállalók a rendszerváltás előtt a mezőgazdaságban el tudtak helyezkedni. A rendszerváltást követően a termelőszövetkezetek megszűnésével az állandó munkát, valamint az idénymunkát jelentő gazdálkodó szervezetek munkaerő igénye csökkent, mivel a településen más, alacsony képzettségűeket foglalkoztató munkaadó csak kis számban van jelen, így a munkaerőpiacról kikerülők elhelyezkedni nem tudnak.

A szakképzettséggel rendelkezők esetében jellemző, hogy képzettségük nem felel meg az átalakult munkaerő-piaci igényeknek.

Értékeink, küldetésünk

Küldetésünk, hogy Dévaványa olyan településsé váljon, ahol senki sem tapasztalja a közvetlen vagy közvetett diszkriminációt vagy hátrányos megkülönböztetést faji, etnikai, nemzetiségi, vallási, nemi, életkor, családi állapot, fogyatékoság vagy más indok alapján.

Szolidaritás

Városunk közösségének minden tagjának érdeke a szolidaritás erősítése, amely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációját valamint a foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit.

Méltányos bánásmód

A megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód elve nem alkalmas az összes létező egyenlőtlenség megszüntetésére. Olyan pozitív, méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozására törekszünk, amelyek elősegítik az érintettek társadalmi és foglalkoztatási pozíciójának javulását, megőrzését.

A törvény részletes meghatározását adja a hátrányos megkülönböztetésnek minősülő magatartásoknak. A közvetlen hátrányos megkülönböztetés mellett tiltja a közvetett hátrányos megkülönböztetést (amikor egy látszólag semleges rendelkezés eredményeképp szenved egy csoport hátrányt), valamint a zaklatást, a jogellenes elkülönítést, és a megtorlást is. Kiemelt figyelmet kell fordítani az alábbi csoportok esélyegyenlőségének biztosítására:

a nők helyzetére,

a 40 évesnél idősebb munkavállalókra, hiszen a munkába való elhelyezkedéskor veszik figyelembe elsősorban az életkort,

fogyatékosággal élők illetve a megváltozott munkaképességű személyek, testi vagy szellemi fogyatékoság esetén,

kettőnél több, tíz éven aluli gyerekeket nevelő, illetve őket egyedül nevelő munkavállalók esetén,

romák.

A hátrányos helyzetűek nem csak etnikai származásuk miatt kerülnek hátrányba, hanem döntő szerepet játszik sorsuk irányításában a település is.

E dokumentum által is deklarált legfontosabb célunk Dévaványán a hátrányos megkülönböztetés megszüntetése, az esélyegyenlőség biztosítása a hátrányos helyzetű csoportok számára, az összetartó, szolidáris társadalom erősítése.

Ehhez kapcsolódva

Gazdasági területen a minimális forráshoz való jog biztosítása.

A megfelelő pénzbeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutás biztosítása, valamint a város intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása.

Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében össze kell hangolni a foglalkoztatási, az oktatási, az egészségügyi, a szociális igazgatási, területfejlesztési célokat.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Déaványa település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az EU 2020 stratégia

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza,

hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek. A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózási politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózási szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási

területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti, a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet.

A HEP figyelembe veszi Dévaványa Város Önkormányzat Képviselő-testülete által alkotott rendeleteket:

- a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 6/2010. (II. 26.) számú önkormányzati rendelet, mely meghatározza Dévaványa Város Önkormányzat közigazgatási területén megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az önkormányzat segítséget nyújt a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, illetve gondoskodik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról.
- a lakások és helyiségek bérletéről szóló 9/2011. (IV.1.) önkormányzati rendelet, mely kiterjed az önkormányzat tulajdonában álló lakásokra és nem lakás céljára szolgáló helyiségekre. Bérlakás állományába tartozik a régi típusú szociális bérlakás, szociális bérlakás, költségalapú bérlakás, és a szolgálati bérlakás.
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 7/2013. (III.29.) önkormányzati rendelet, melynek célja, hogy Dévaványa városában a szociális biztonság megteremtése, illetve megőrzése érdekében Dévaványa Város Önkormányzat Képviselő-testülete eleget tegyen a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben előírt szabályozási kötelezettségének, ha jogszabály másként nem rendelkezik, szabályozza a hatáskörébe tartozó szociális pénzbeli és természetbeni ellátásoknál a kérelmező nyilatkozatának és igazolásainak

tartalmát, illetőleg azok benyújtásának részletes szabályait, valamint szabályozza az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, ellenőrzésének szabályait.

- a fiatalok életkezdési kiegészítő támogatásáról szóló 12/20069. (III.31.) önkormányzati rendelet, mely a jövő dévaványai gyermekei, a majdani dévaványai polgárok érdekében, a jelen lehetőségeire alapozva anyagi segítséget kíván nyújtani a fiatalok önálló életkezdéséhez.
- a helyi vállalkozások munkahelyteremtő támogatásáról szóló 14/2008. (V.30.) önkormányzati rendelet, mely rendelkezései alapján nyújtott támogatások forrásául Déványa Város Önkormányzata mindenkori éves költségvetésében erre a célra elkülönített összeg, valamint a korábban nyújtott jelen rendelet szerinti támogatások jogsértés vagy támogatási szerződés megszegése miatti visszaköveteléséből származó összeg szolgál.
- az ifjúságról szóló 15/2007. (III.30.) önkormányzati rendelet, mely célja, hogy a város megfelelő környezeti feltételeket jelentsen a felnövekvő korosztály számára, ahol otthonosan érezhetik magukat, vagyis ahol kiszámíthatók az életviszonyaik, ahol problémák esetén szakértő segítséget találnak azok megoldásához, és ahol felkészülhetnek a felelősen élő és cselekvő magyar állampolgárként és Európai Unió polgárként való felnőtt életükre.
- az otthonteremtés helyi támogatásáról szóló 28/2009. (X.30.) önkormányzati rendelet melynek, célja, hogy az arra rászoruló családok részére az e rendeletben meghatározott formájú lakásszerzésüket elősegítse és ahhoz hatékony és sokoldalú anyagi támogatást nyújtson.

A HEP elkészítése során kiemelt figyelmet fordítottunk az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre, az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre, a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre, olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

DÉVAVÁNYA Városi Önkormányzat Képviselő-testületének Gazdasági programja

A célja, hogy az Önkormányzat Képviselő-testülete a ciklusának időtartama alatt egy egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön, fejlődjön. A Képviselő-testület tudomásul veszi azt, hogy a jelen gazdasági programban meghatározottakat figyelembe kell venni minden gazdasági jellegű, a gazdálkodásra, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél.

A gazdasági program összeállítása során az alábbiak kerültek figyelembevételre:

- Dévaványa Város Rendezési Tervet Megalapozó Településfejlesztési Koncepciója,
- Az alakuló ülésen elfogadott polgármesteri program,
- A Képviselő-testület tagjainak, elvárásai, kezdeményezései,
- Az önkormányzati feladatellátásban résztvevő intézmények vezetői által megfogalmazott elképzelések, igények,
- A város lakossága, önszerveződő civil közösségei, a politikai és a társadalmi szervezetek közérdekű javaslatai,
- A településen működő gazdasági tevékenységet kifejtő termelő, szolgáltató gazdálkodó szervek, vállalkozók tervei, fejlesztési elképzelései,
- Az önkormányzat jelenlegi, illetve várható gazdasági helyzete.

DÉVAVÁNYA VÁROS BŰNMEGELŐZÉSI KONCEPCIÓJA 2011. - 2016. A bűnözés és annak erkölcsi, anyagi következményei a társadalom különböző rétegeit, régióit eltérő módon érintik. Ezért a társadalmi bűnmegelőzési stratégiában a közbiztonságot, a közbiztonsági közérzetet veszélyeztető minden jelenségre országosan és helyi szinten ki kell alakítani a hatékony és intézményesíthető reakciókat. Ezen belül a bűnözés sajátosságaira, a lakosság aggodalmaira figyelemmel, a nemzetközi követelményeknek megfelelően prioritásokat kell megjelölni. A prioritások a társadalmi bűnmegelőzési stratégia nem kizárólagos, de kétségtelenül a leghangsúlyosabb pontjai, a leghatékonyabbnak ígérkező komplex beavatkozási célcsoportok és területek megjelölése.

DÉVAVÁNYA VÁROS KÖZMŰVELŐDÉSI KONCEPCIÓJA 2011-2016. A közművelődési koncepció célja az Önkormányzat közművelődés-feladat ellátási kereteinek megfogalmazása, a hagyományok és az eddigi tevékenység tapasztalatai alapján. Ennek során figyelembe kell venni a helyi társadalom művelődési igényeit, egységes alapelvek szerint meghatározni a város által támogatott tevékenységek körét, azok ellátásának módját és feltételeit, kijelölni a prioritásokat, a szakmai és finanszírozási alapelveket, továbbá a

jogszabályi kereteket. Alapvető fontosságú meghatározni, hogy melyek az Önkormányzat kötelezően és önként vállalt közművelődési feladatai.

A hivatal Esélyegyenlőségi terve, melynek célja, a hátrányos helyzetű munkavállalói csoportok foglalkoztatási helyzetének elemzése, felmérése, az adott szervezetre vonatkozóan.

KÖZOKTATÁSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI helyzetelemzés a közoktatási intézmények közreműködésével készült annak érdekében, hogy a helyzetelemzés alapján kidolgozásra kerülő Közoktatási Esélyegyenlőségi Program alapján lehetővé váljon a diszkriminációmentesség biztosítása, a Társulás területén működő közoktatási intézményekben, a szegregációs és szelekción mechanizmusok lehetőségének kiszűrése, az egyenlő hozzáférés biztosítása a minőségi oktatáshoz, a halmozottan hátrányos helyzetű valamint a sajátos nevelési igényű tanulók esélyegyenlőségének előmozdítása, az oktatási-nevelési folyamatokban a meglévő hátrányok csökkentése, az iskolai sikeresség javítása, a megfelelő pályaválasztás támogatása.

KÖZOKTATÁSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI program célja, hogy biztosítsa a településen a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését a társult településeken működő nevelési-oktatási intézményekben. A nevelési-oktatási szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl cél az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítása, a településen élő hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók hátrányainak kompenzálása az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

Sportfejlesztési terv A cselekvési program logikai vázát a „Helyzetjelentési tanulmány” elemzések elkészített SWOT analízis jelenti, az analízisben feltüntetett szegmensekre helyezi a hangsúlyt. Célja az erősségek előtérbe helyezése, a veszélyek elhárítása, a gyenge pontokra való pozitív befolyás előidézése valamint a lehetőségek kiaknázása. A fejlesztési terv kitér mindazon szegmensekre, amelyek jelenleg hatással vannak, a jövőben pedig hatással lehetnek a település sportszférájára, és tartalmazza mindazon intézkedéseket, melyeket a célkitűzések elérése érdekében eszközölni szükséges.

A Varázskapu Projekt célja komplex szolgáltatást nyújtó, fenntartható, környezetbarát, multifunkcionális épület együttes létrehozása. A mind műszaki megoldásában, mind filozófiájában egyaránt újszerű központ módot ad új típusú helyi együttműködések fejlesztésére, teret ad a civil szerveződéseknek, háttérül szolgál a tartalmas szabadidő eltöltéshez, lehetővé téve az életminőség javulását.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Déaványa település a Szeghalmi Többcélú Kistérségi Társulás tagja, így a kistérségi fejlesztésben résztvevő település. Jelen esélyegyenlőségi tervezés segíti a területfejlesztési koncepció fő célkitűzéseinek megvalósítását, amely elsősorban a foglalkoztatási helyzetre, a gazdasági és oktatási terület célkitűzéseinek megvalósításához járul hozzá. A térségben élők életminőségének javítása, az életszínvonal növelése a

foglalkoztatottság szint emelésén és a megújulásra kész helyi közösségeken keresztül. Megélhetés, munkavállalás helyi feltételeinek javítása, helyi foglalkoztatási kezdeményezések támogatása. Fiatalkorú lakosság problémáinak felkarolása és kezelése, szociális gondoskodás – a rászoruló rétegek számára (idősek, felnőtt fogyatékosok ellátása), közbiztonság, bűnmegelőzés. Ezek olyan átfogó célok, amelyek a kistérségi és a helyi szereplő által megvalósítandó fejlesztési tevékenységek számára is hosszú távon irányt mutatnak. Helyi szinten a program segíti a város stratégiaileg fontos célkitűzéseinek megvalósítását, hogy vonzó település legyen az itt született és élő fiatalok számára, biztosítson olyan feltételeket, hogy szívesen maradjanak.

Dévaványa város csatlakozott a Gyomaendrődi Üdültetési Szövetség Turisztikai Egyesület TDM szervezetéhez annak céljával, hogy közösen munkálkodjanak térségünk turisztikai desztinációjának fejlesztésében.

Dévaványa Város Önkormányzata a Körös-völgyi Települések Regionális Szervezetén belül megvalósuló szűnyoggyérítési programban 2002. év óta vesz részt tagi minőségben.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. melléklete alapján az egységesen rendelkezésre álló statisztikai mutatók a helyi esélyegyenlőségi program elkészítéséhez az adatok forrása: az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (<https://teir.vati.hu>) adatbázisai.

E mellett szükséges volt felhasználnunk helyi, térségi, országos kutatások adatait, az önkormányzat által gyűjtött adatokat, illetve a partnerek által nyújtott adatszolgáltatást. Figyelembe vettük a helyi intézmények vezetőinek, szakembereinek beszámolóját. Mindezek alapján készítettük el Dévaványa település átfogó helyzetképét esélyegyenlőségi „szemmel nézve”.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Magyarországon a roma a legkiszolgáltatottabb társadalmi csoport közé tartozik. Többségük mélyszegénységben, kiszolgáltatottan, szegregáltan él. Lakáskörülményeik, foglalkoztatottságuk, egészségi állapotuk az országos átlag alatt van. Nevelési, oktatási esélyeik szintén átlag alattiak. A megemlítt problémákkal többnyire hatványozottan lelhetők fel a családoknál. A roma népesség becsült aránya Békés megyében: létszámuk 43300 fő, százalékarány az ország roma népességében 7,6 %, százalékarány a megye összes népességében 10,9%. (Forrás: Kemény István-Janky Béla-Lengyel Gabriella 2004: A magyarországi cigányság 1971-2003. Budapest: Gondolat.pp.14-15.)

Az egyre erősödő társadalmi feszültségek és az ezzel párhuzamosan megszaporodó radikális és szélsőséges megnyilvánulások is mutatják, a roma lakosság társadalmi integrációja ma sürgetőbb feladat, mint valaha. A helyzettel történő őszinte, közhelymentes szembenézés, valamint a felelős döntéshozatal nem várhat tovább helyi szinten sem. A romák széleskörű társadalmi kirekesztődésének erősödése az etnikai feszültségek kezelhetetlen mértékű kiéleződéséhez vezethet, egyszersmind súlyosan visszavetheti a település és az egész ország gazdasági teljesítőképességét

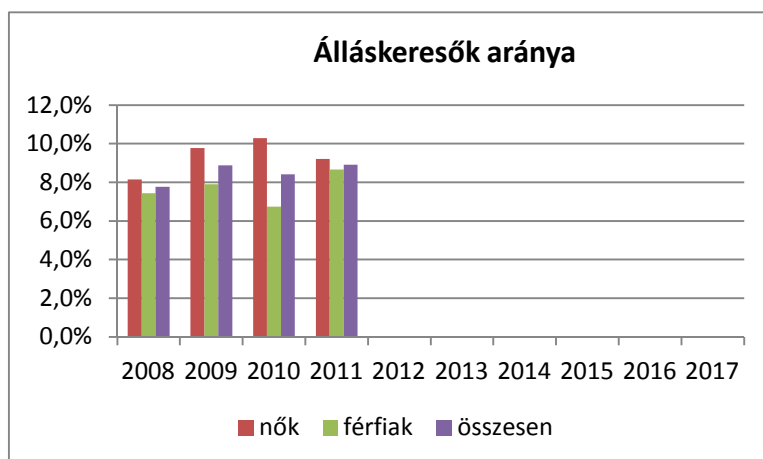
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	2763	3039	5802	225	8,1%	226	7,4%	451	7,8%
2009	2693	2457	5150	263	9,8%	194	7,9%	457	8,9%
2010	2692	3014	5706	277	10,3%	203	6,7%	480	8,4%
2011	2564	3011	5575	236	9,2%	261	8,7%	497	8,9%

A fenti adatok arra mutatnak rá, hogy a településen a 16-64 év közötti - nemek szerinti bontásban látható - lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskereső száma. Az értékek alapján elmondható, hogy 2010. évben volt kiugró a női nyilvántartott álláskereső száma az összeshez viszonyítva.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskereső száma összesen	fő	510	592	622	640	575
20 éves és fiatalabb	fő	18	13	4	8	12
	%	3,5%	2,2%	0,6%	1,3%	2,1%
21-25 év	fő	69	85	102	91	88
	%	13,5%	14,4%	16,4%	14,2%	15,3%
26-30 év	fő	74	89	72	77	79
	%	14,5%	15,0%	11,6%	12,0%	13,7%
31-35 év	fő	76	88	84	68	64
	%	14,9%	14,9%	13,5%	10,6%	11,1%
36-40 év	fő	51	82	81	90	85
	%	10,0%	13,9%	13,0%	14,1%	14,8%
41-45 év	fő	52	69	74	85	62
	%	10,2%	11,7%	11,9%	13,3%	10,8%
46-50 év	fő	81	63	75	73	57
	%	15,9%	10,6%	12,1%	11,4%	9,9%
51-55 év	fő	59	79	95	99	76
	%	11,6%	13,3%	15,3%	15,5%	13,2%
56-60 év	fő	27	24	33	45	49
	%	5,3%	4,1%	5,3%	7,0%	8,5%
61 év felett	fő	3	0	2	4	3
	%	0,6%	0,0%	0,3%	0,6%	0,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

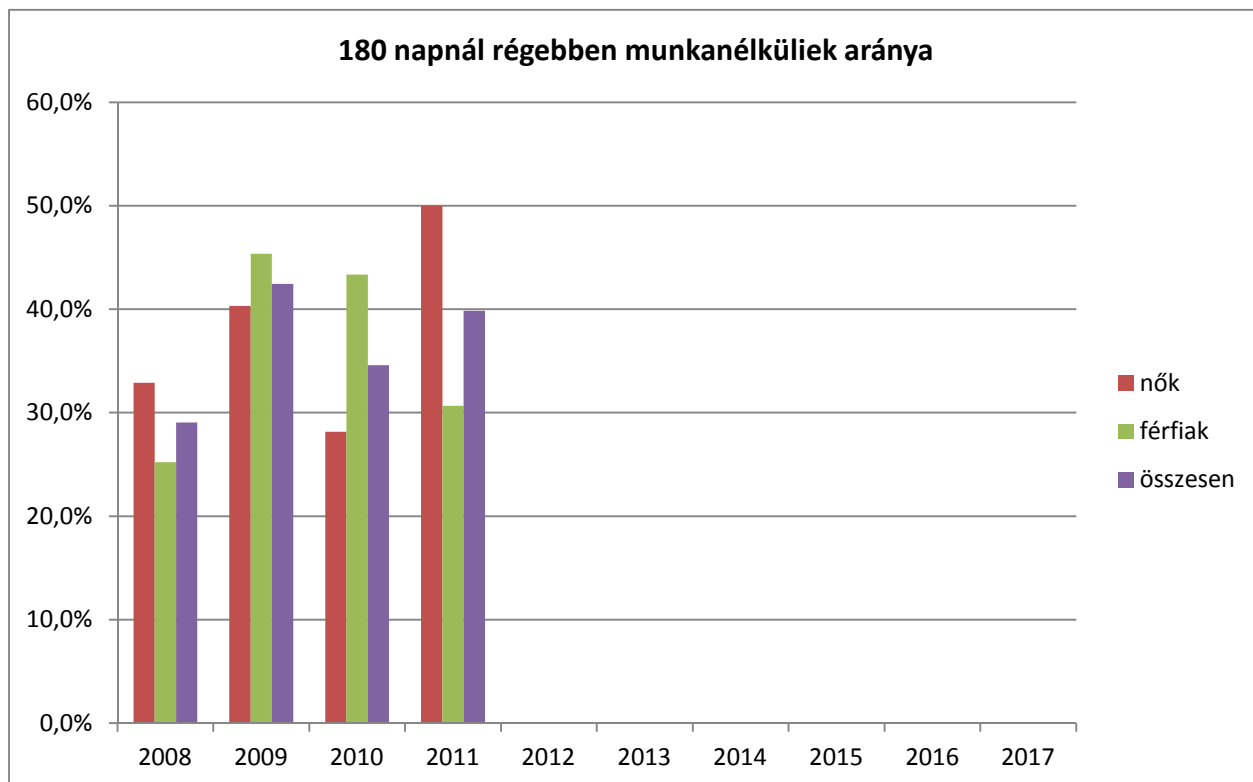

A regisztrált munkanélküliek korcsoport és év szerinti bontása rámutat arra, hogy melyik évben, mely korosztálynak volt a legnehezebb elhelyezkedni a munka világában. Az adatok az országos és térségi adatokkal összevetésben rámutatnak arra, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	225	226	451	74	57	131	32,9%	25,2%	29,0%
2009	263	194	457	106	88	194	40,3%	45,4%	42,5%
2010	277	203	480	78	88	166	28,2%	43,3%	34,6%
2011	236	261	497	118	80	198	50,0%	30,7%	39,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

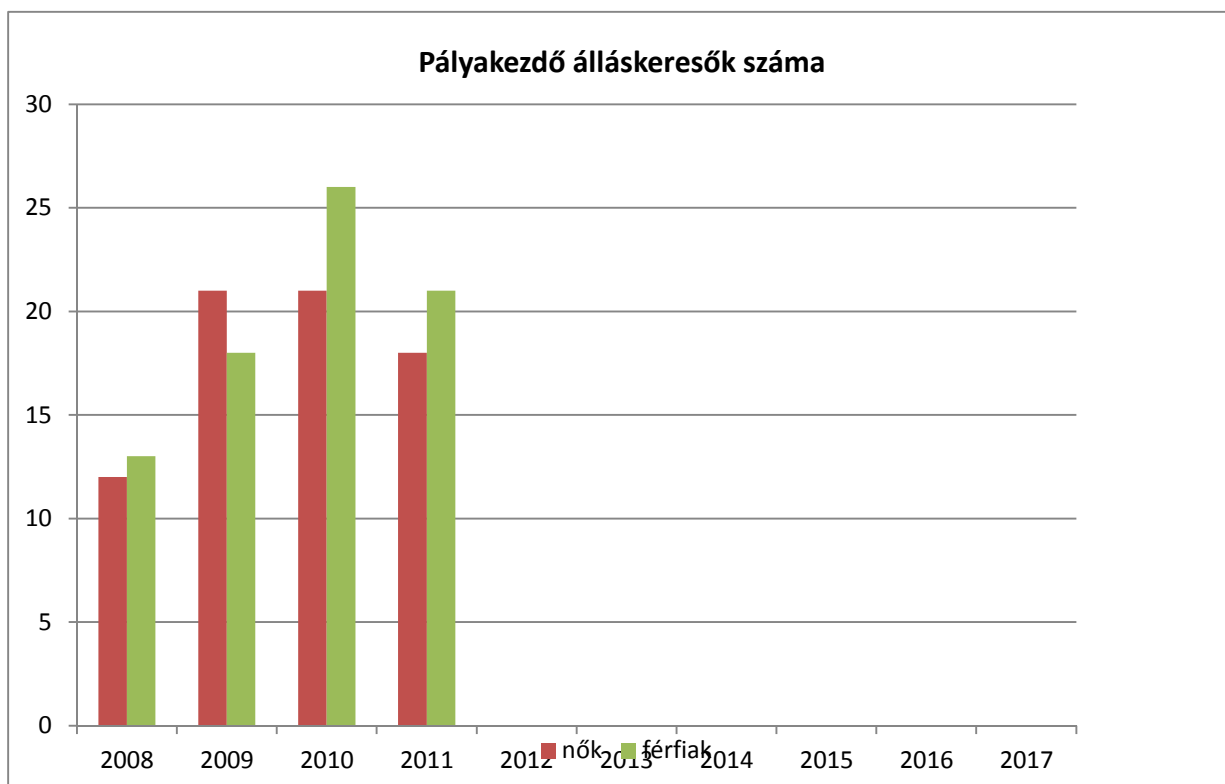

A regisztrált/nyilvántartott munkanélküliek száma folyamatosan növekszik, összevetve a tartós munkanélküliek arányával elmondható, hogy a tartós munkanélküliek aránya viszont ingadozó, de mivel 2011. évre megnőtt ezért szükséges a beavatkozás tervezése.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	664	779	1443	12	1,8%	13	1,7%	25	1,7%
2009	634	779	1413	21	3,3%	18	2,3%	39	2,8%
2010	635	771	1406	21	3,3%	26	3,4%	47	3,3%
2011	627	760	1387	18	2,9%	21	2,8%	39	2,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból nyert adatok a munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdők helyzetére irányítja a figyelmet. Az adatokból elmondható, hogy a településen a pályakezdő fiatalok számához viszonyítva a tartós munkanélküli pályakezdők aránya kedvező képet mutat és 2011. évre csökkent.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen n	nő	férfi	összesen n	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	8888	4541	4347	5674	2812	2862	3214	36,2%	1729	38,1%	1485	34,2%
2011	#ÉRTÉK!	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!

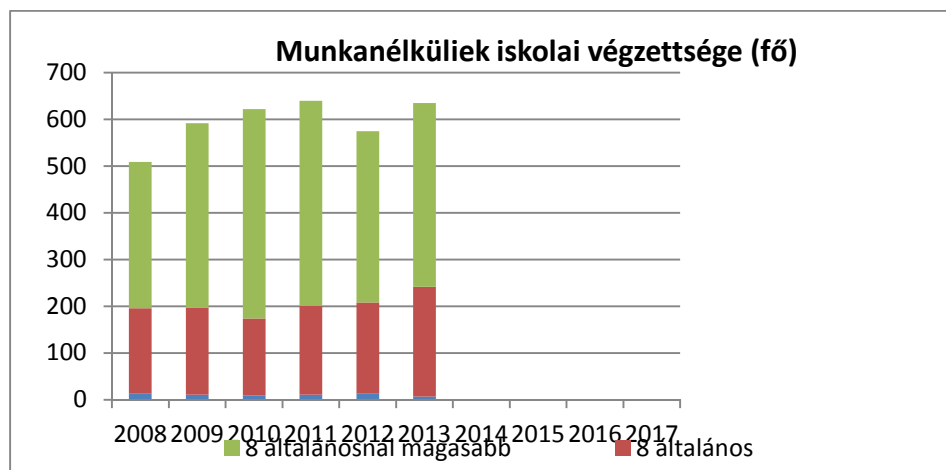
Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

A HEP elkészítésének időpontjában csak a 2001. évi népszámlálásból származó adatok ismertek, várhatóan a 2013 év folyamán kerülnek a 2011. évi népszámlálási adatok nyilvánosságra. 2001. évben a 15 és idősebb lakosság 36,2% nem rendelkezett általános iskolai végzettséggel.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	509	13	2,6%	183	36,0%	313	61,5%
2009	592	11	1,9%	186	31,4%	395	66,7%
2010	622	9	1,4%	165	26,5%	448	72,0%
2011	640	11	1,7%	190	29,7%	439	68,6%
2012	575	13	2,3%	195	33,9%	367	63,8%
2013	635	7	1,1%	235	37,0%	393	61,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adattábla számszerűen adja meg, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül milyen létszámban vannak az alacsony iskolai végzettségűek. A településen 2013. év I. negyedévéét tekintve 38,1 % az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nyilvántartott álláskereső, melyből 1,1 % 8 általánosnál alacsonyabb végzettséggel rendelkezik.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
		Fő	%
2009	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

2011	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Dévaványa településen nincs alapfokú felnőttképzés, célszerű felmérni az erre vonatkozó igényt és amennyiben igény mutatkozik, akkor partnerek bevonásával megszervezni az oktatást.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen		szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%
2009	0	#ZÉRÓOSZTÓ!				#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	34	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	34	100,0%
2011	28	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	28	100,0%
2012	11	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	11	100,0%

Forrás: helyi adatgyűjtés

A településen a 2010/2011-es tanévtől újraindult a középfokú iskolai rendszerű oktatás a Sziltop Nonprofit Kft. fenntartásában működő Báthori István Középiskola és Szakiskola Dévaványai Tagintézményeként (5510 Dévaványa, Vörösmarty utca 6-8.), mely az Általános Művelődési Központ épületében kapott helyet. A számadatokból kitűnik, hogy a kezdeti „lelkesedés” évről évre csökken.

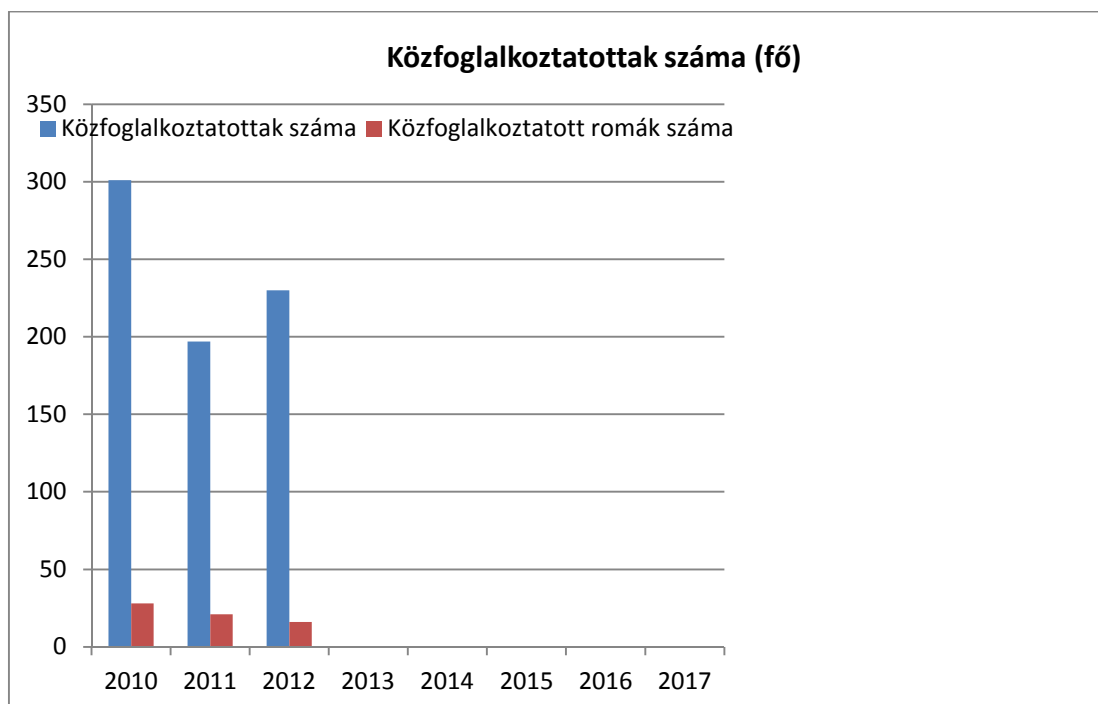
c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás rendszere a 2010. évtől változáson megy keresztül. A közfoglalkoztatás egy speciális munkaviszony forma, „átmenő-foglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra a versenyszférába. A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen. Ezen túl a közfoglalkoztatás lehetőséget biztosít azon foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultnak, aki az éves felülvizsgálata során, a felülvizsgálat időpontját megelőző egy évben a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságának fennállása alatt legalább 30 nap időtartamban közfoglalkoztatásban vett részt – és a jogosultság megállapításához szükséges befolyásoló tényező változatlanul fennáll – tovább folyósításra jogosult.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya a közfoglalkoztatásban résztvevőkhöz képest
2010	301	5%	28	9%
2011	197	4%	21	10%
2012	230	n.a.	16	7%

Forrás: Önkormányzat adatai

A Startmunka mintaprogram mezőgazdasági projektelemében résztvevők számára a Türr István Kutató és Képző Intézet szervezésében mezőgazdasági növénytermesztés és feldolgozás képzés keretében sajátíthatják el a szakma fortélyait a közfoglalkoztatottak.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – vállalkozások

év	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma	kivetett iparűzési adó	befizetett iparűzési adó
2008	385	84	32	n.a.	92000	81200
2009	450	88	31	n.a.	149000	176000
2010	520	80	33	n.a.	110000	88600
2011	520	78	35	n.a.	203200	14100

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálját vizsgálva jól látható, hogy a regisztrált vállalkozások és a vendéglátóhelyek száma nőtt, míg a kiskereskedelmi üzletek száma csökkent. Sokszor hallhatjuk „vállalkozások országa”, ezen vállalkozások sokszor kényszervállalkozások a biztonsági örkötől kezdve a takarítókon át az újságírókig terjed az "önfoglalkoztatók" széles rétege: itt létszükségleti alapfeltétel a vállalkozói engedély, a saját cég, másképp szólva: a számlaképesség. Egyszerűen azért, mert különben nem alkalmazza a munkaadó, aki így próbálja a bért terhelő adókat megspórolni.

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munkanapokon	átlagos utazási idő autóbusszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	11 perc	11	20 perc	7	19 perc	nincs	
Megye-székhely	55 perc	11	45 perc	10	1óra 16 perc	nincs	
Főváros	2 óra 44 perc	4	3óra 39 perc	27	3óra	nincs	

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV,
önkormányzat adatai

A helyközi közlekedés tekintetében elmondható, hogy mind vonattal, mind autóbusszal városunk megközelíthető. A kerékpárút kiépítés a szomszédos településekkel még várat magára, de a település határain belül az átmenő forgalmat biztosító közút mellett részben található kiépített kerékpárút. Az Ipari Park, a Villamosgép-tekerceselő Üzem felé vezető útszakasz mellett, mely nagyobb kerékpárforgalommal bíró munkahely biztosított a kerékpárút.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok a társadalom jobbá válásának ígéretét jelentik. Nem áll rendelkezésre elegendő munkahely a fiatalok számára. Sok száz fiatal képtelen elhelyezkedni, átkerülni egy méltányos foglalkoztatásba. A munkanélküli válságot súlyosbította a gazdasági válság. A fiatalok munkanélküli válsága azt követeli a munkáltatóktól és munkavállalóktól, hogy az eddiginél nagyobb erőfeszítéseket tegyenek a méltányos és termelékeny munkahelyek előmozdítása, megteremtése és fenntartása érdekében.

A fiatalok körében jelen lévő munkanélküliség és a nem szakképzettségének megfelelő munkahely hosszútávon károsító hatásokkal lehet a fiatalokra, a családalapításra.

**3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés
esélyének helyi potenciálja – fiatalok**

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	van	<i>Pályakezdő fiatalok közfoglalkoztatása</i>
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzasközpontban	van	<i>Munkaügyi Központ Programjai</i>
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	nincs	
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzasközpontban	van	<i>TÁMOP 1.1.2. A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása</i>

Forrás: helyi adatgyűjtés

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A városban jelentős számú közfoglalkoztatást lebonyolító az önkormányzat. Évről-évre több száz ember közfoglalkoztatását szervezi, irányítja, ellenőrzi. A tevékenységben többnyire az önkormányzat által fenntartott intézmények partnerek.

A Startmunka mintaprogram lehetővé tette az értékteremtő közfoglalkoztatást a településen, melynek keretében, konyhakerti növénytermesztés, nádpalló, cirokseprű készítés és betonelem gyártás folyik.

A hangsúly a foglalkoztatási nehézséggel küzdő emberek tekintetében áthelyeződött a passzív munkaerő-piaci rendelkezésekről - a segélyezésről - az aktív megoldásokra. A társadalmi hátrányokkal küzdő csoportok esetében külön hangsúlyt kapott az egyéni foglalkoztathatóság javítása, oktatási és képzési lehetőségek szélesítése, valamint egy köztes munkaerő-piac kialakítása, ahol megszerezhető a nyílt munkaerő-piaci követelményeknek megfelelő jártasság és tapasztalat.

3.2.14. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek

	van/nincs	Felsorolás
<i>felnőttképző programok a településen</i>	<i>van</i>	<i>TÁMOP 2.1.6. "Újra tanulok!"TÁMOP 5.3.8.-B-12/1-2012-001 A leghátrányosabb helyzetű csoportok munkaerő-piaci esélyeinek növelése érdekében motiváló képzések és támogató szolgálatok, Esti Gimnázium</i>
<i>felnőttképző programok a vonzásközpontban</i>	<i>van</i>	
<i>egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen</i>	<i>nincs</i>	
<i>egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásközpontban</i>		
<i>Helyi foglalkoztatási programok a településen</i>	<i>van</i>	<i>Közfoglalkoztatás</i>
<i>Helyi foglalkoztatási programok a vonzásközpontban</i>		

Forrás: helyi adatgyűjtés

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

3.2.16. számú táblázat – Mélyszegénységben

élők és romák foglalkoztatása

év	mélyszegénységben élők	Romák/cigányok
2008	n.a	12
2009	n.a	28
2010	n.a	28
2011	n.a	21
2012	n.a	16

Forrás: helyi adatgyűjtés

A mélyszegénység viszonylag újkeletű jelenség az emberiség történelmében; a XX. században jelent meg először. A mélyszegénység fogalmát a Társadalmi Megújulás Operatív Program „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért” című pályázati felhívás bizonyos része írja le pontosan. Eszerint: „Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

A településen a mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatása elsősorban az önkormányzat szervezésében és támogatásában megvalósuló közfoglalkoztatási programok keretében valósul meg. A 2012. évben az önkormányzat belvizezhető projekt keretében 52 fő, 8 hónapon keresztül tartó, hulladéklerakó helyek felszámolása projekt keretében 15 fő, 11 hónapon keresztül, közúthálózat javítása projekt keretében 10 fő, 10 hónapon keresztül, mezőgazdasági földutak rendbetétele projekt keretében 20 fő, 6 hónapon keresztül, mezőgazdasági növénytermesztés projekt keretében 34 fő, 11 hónapon keresztül történő foglalkoztatását valósította meg.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A hátrányos megkülönböztetés tilalma, az esélyegyenlőség, az egyenlő bánásmód, az akadálymentesítés fogalmi kulcsszerepet játszanak e jogterületen, ezért elengedhetetlen tartalmuk precíz meghatározása, illetve egymástól való elhatárolása. A hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem jelentős kihívás, minden

szükséges intézkedést meg kell tenni, hogy felvegyük a harcot a hátrányos megkülönböztetés valamennyi formája ellen, különösen, ha arra a munkahelyen vagy a munkaerőpiacon kerül sor.

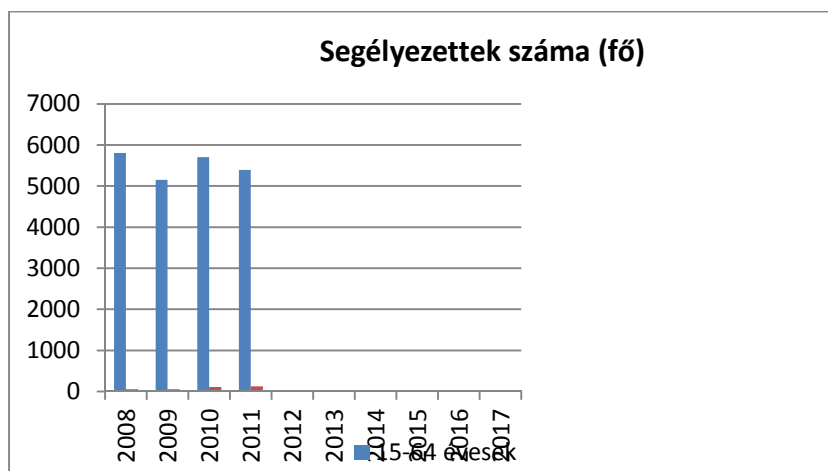
Az EK-Szerződés 13. cikke, amelyet az Amszterdami Szerződés vezetett be, különleges jogkörökkel ruházta fel a Közösséget a nemek, fajok vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés leküzdésére.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	5802	56	1,0%
2009	5150	54	1,0%
2010	5706	106	1,9%
2011	5395	123	2,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

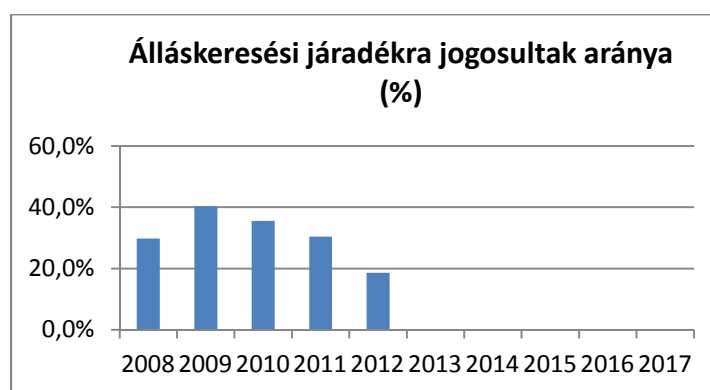
Az álláskeresési segélyben részesülők száma a 15-64 év közötti lakónépesség számához képest folyamatosan nő. A rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak a támogatásokhoz.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
		fő	%

2008	510	152	29,8%
2009	592	239	40,4%
2010	622	221	35,5%
2011	640	195	30,5%
2012	575	107	18,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

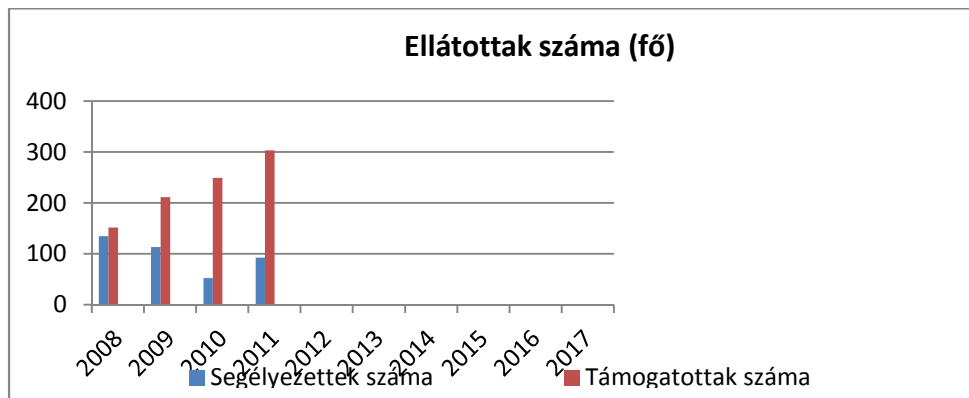

Az álláskeresési járadékra jogosultak száma a 2009. évtől folyamatos csökkenést mutat, de ez a csökkenés nem egyenesen arányos a munkahelyek teremtésével, hiszen jogszabályi változások következtében csökkent az az idő intervallum ameddig az ellátottak kaphatják az ellátást.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	134	5802	151	31,39	0	0
2009	113	5150	211	46,17	0	0
2010	52	5706	249	55,33	0	0
2011	92	5395	303	60,96	0	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen a szociális segélyben részesülők száma azaz, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személy, aki nem rendelkezik rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel a 2008-2010. időszakban csökkent, a 2011. évre emelkedett a számuk. Míg a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma, aki álláskereső személy „rohamos léptekben” nő. Dévaványa Város Önkormányzat Képviselő-testülete a felhatalmazást követően első között szabályozta az aktív korúak ellátására való jogosultság egyéb feltételeként, hogy a kérelem benyújtója, illetve az ellátás jogosultja a lakókörnyezete rendezettségének biztosítására vonatkozó, a rendeletében megállapított feltételeket teljesítse. A lakókörnyezet rendezettségének biztosítása körében a kérelmező vagy jogosult által életvitelszerűen lakott lakás vagy ház és annak udvara, kertje, a kerítéssel kívül határos terület, járda tisztán tartása, az ingatlan állagának és rendeltetésszerű használhatóságának, valamint higiénikus állapotának biztosítására irányuló kötelezettséget írt elő. A környezettanulmányok tapasztalatai azt mutatták, hogy nem az aktív korúak ellátására jogosultak körébe tartozó személyek lakókörnyezetével vannak gondok. Így az idő elteltével a helyi rendeletében hatályon kívül helyezte e rendelkezést. De megállapítható, hogy míg a rendelkezés hatályban volt egyetlen egy alkalommal sem kellett felszólítani a kérelmezőt a feltételek teljesítésére.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

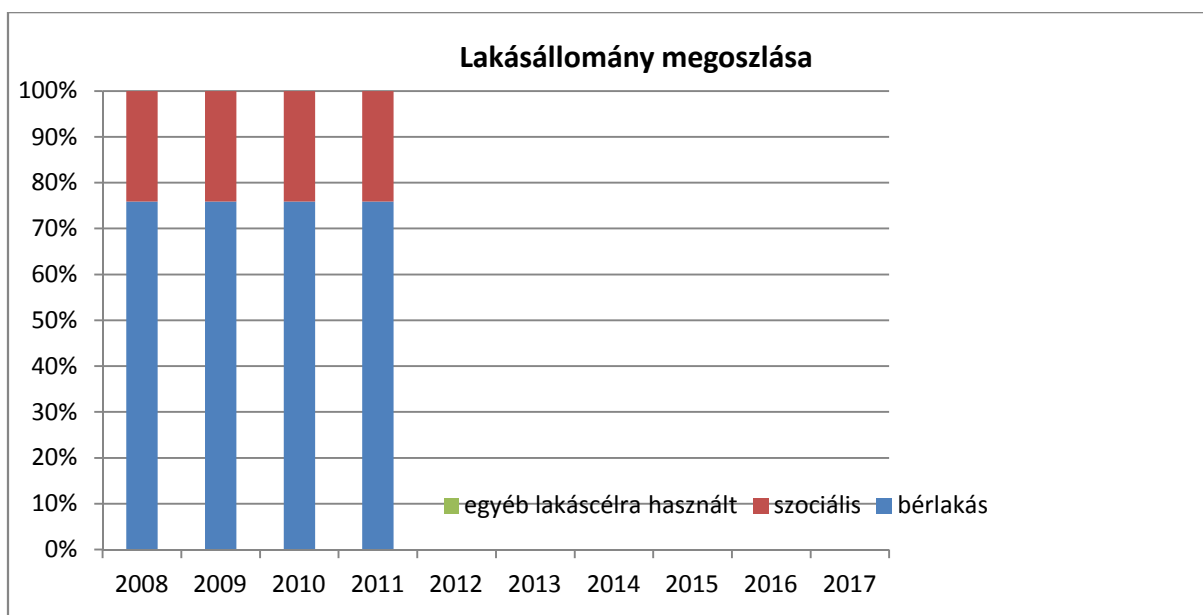
a) bérlakás-állomány

A 2000-es évek elején a településen a bérlakás-állomány növelése érdekében eredményes pályázat benyújtásával sikeresen megvalósult egy 10 db lakásból álló költségalapú bérlakás és egy 8 lakásból álló szociális bérlakás kivitelezése. Továbbá a település rendelkezik még szolgálati lakásállománnyal, valamint régi típusú szociális bérlakásokkal.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

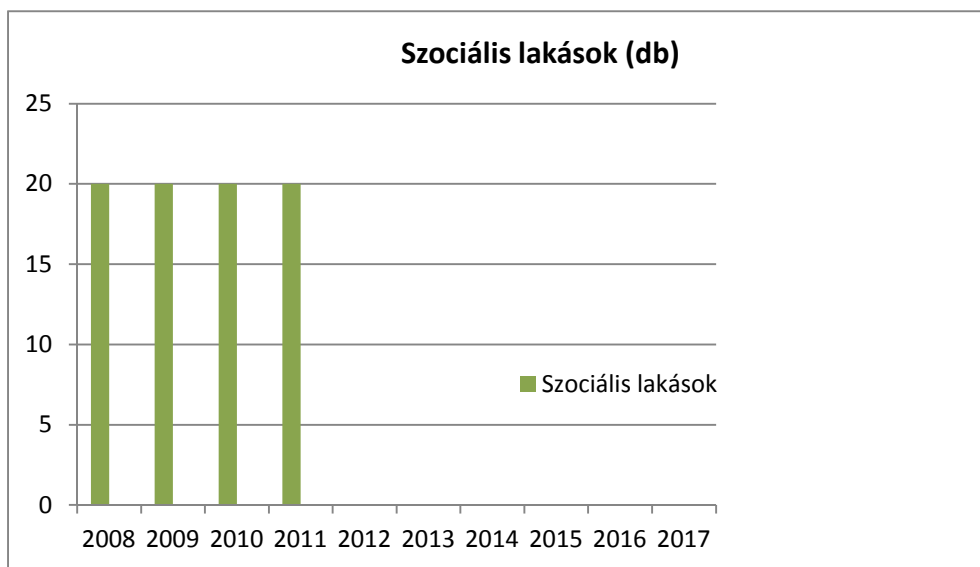
év	összes lakásállomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	bérlakás állomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	szociális lakásállomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	3287	n.a	63	0	20	0	0	0
2009	3288	n.a	63	0	20	0	0	0
2010	3283	n.a	63	0	20	0	0	0
2011	3280	n.a	63	0	20	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

A szociálisan rászoruló személy kérelme alapján a szociális helyzetének figyelembevételével jelölhető ki a bérlő. A lakásbérleti szerződés legfeljebb öt évre köthető.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településre nem jellemző a nem lakás céljára szolgáló helyiségekben történő lakhatás.

e) lakhatást segítő támogatások

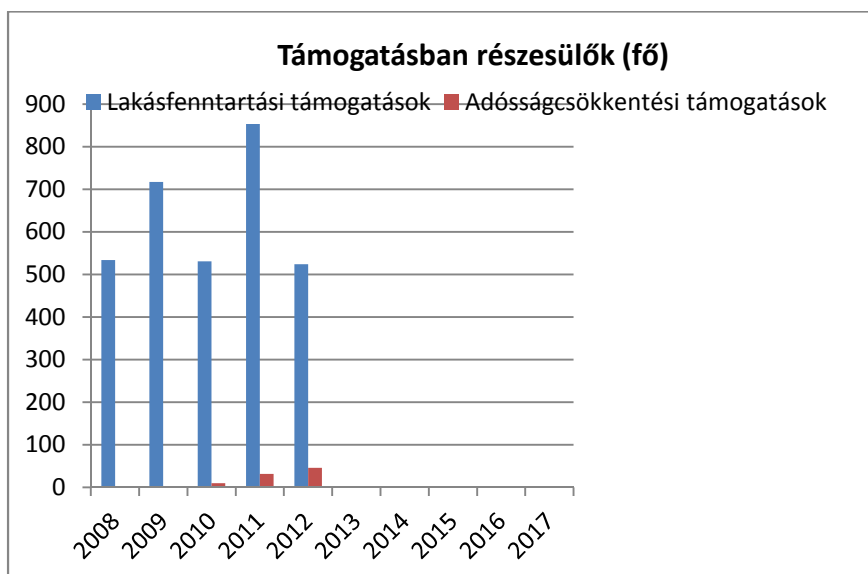
E tárgyban is érezhető a településen az elszegényesedés, hiszen a családok a mindennapi megélhetésért küzdenek és sokszor kénytelenek lemondani a komfortos lakhatásról. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény rendelkezik a lakhatást segítő támogatásokról, mint a lakásfenntartási támogatásról és a nehéz helyzetbe került családok esetében az adósságkezelési szolgáltatásról. A lakásfenntartási támogatásra jogosultak száma a településen több mint 500 fő, mely elsősorban természetbeni juttatásként érvényesül.

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	534	0

2009	717	0
2010	531	10
2011	853	32
2012	524	46

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti táblázatból jól látható az eladósodás, a közüzemi díjak fizetésének hiánya, mivel egyre több család részesül az adósságsökkentési támogatásban. A 2010. évről 2012. évre közel ötszörösére nőtt a támogatásban résztvevő családok száma.

f) eladósodottság

Az elmúlt években jelentősen megnőtt a lakosság eladósodottsága. A fizetési nehézség adódhat átmeneti pénzügyi zavarból, de előfordul, hogy huzamosabb ideig tartó problémáról van szó.

Ez utóbbi leggyakrabban a munkahely elvesztése, tartós betegség, esetleg valamilyen természeti katasztrófa vagy devizahiteleseknel a megemelkedett törlesztőrészlet esetén fordulhat elő. Ilyen helyzetekben az a legfontosabb, hogy nézzünk szembe a problémával, és minél hamarabb tegyünk lépéseket a megoldás érdekében.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A településen lakott külterületi tanya Kéthalom és Kősziget. A múltban nagyobb számban voltak találhatóak külterületi lakott tanyák, hiszen a település mezőgazdasági jellegéből adódott. Az elmúlt években gazdálkodás, állattenyésztés céljából beindult a külterületi tanyavilági élet. Az új gazdák igyekeznek közműfejlesztéseket végrehajtani az ingatlanokon.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A szegregáció a társadalmi távolságtartás intézményesített, fizikai elkülönülésben kifejeződő formája. A szegregáció "két csoport lakóhelyének, munkahelyének, szociális intézményeinek vonatkozásában fennálló fizikai elkülönítésére vonatkozik", általában valamely domináns csoport kényszeríti rá egy kisebbségi csoportra. Mindazonáltal a szegregáció ritkán valósul meg teljes mértékben: elkerülhetetlenül előfordul csoportok közötti érintkezés a megkülönböztetést gyakorló társadalmak legtöbbszörében (Schaefer, 1983). Kontextustól függetlenül létezik a lakóhely és iskoláztatás szerinti megkülönböztetés, amelyet nem feltétlenül a törvény kényszerítő ereje tart fenn, hanem gazdasági és társadalmi diszkrimináció eredményezi, amint többnyire a gettósítás példái mutatják. A fentiek mellett a szegregáció kifejezést valamelyest eltérő kontextusban is használták. Bizonyos elméletek állítják, hogy a háztartásokon belüli munkamegosztás nemi megkülönböztetést teremt, erre hivatkozva Elisabeth Bott új kifejezés bevezetését ajánlotta a feminizmus-diskurzuson belül, mégpedig a háztartásban hátrányosan megkülönböztető szegregatív házastársi viszony fogalmát.

A Magyar Nyelv Értelmező Szótára szerint: telepítéssel létrehozott község, telep.

A településen telep/szegregátum nem található.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján „A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen: egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások; szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások.”

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 152. §-a szerint a települési önkormányzat az alapellátás körében gondoskodik

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A törvény 155. § (2) bekezdése szerint a területi ellátási kötelezettség körében az egészségügyi intézmény fenntartója a külön törvényben foglaltaknak megfelelően köteles biztosítani az általa fenntartott egészségügyi intézményben az egészségügyi szolgáltatás nyújtásához szükséges szakmai feltételeket, valamint az egészségügyi intézmény működőképességét és fejlesztését.

A szociális igazgatásról és szociális igazgatásról szóló 1993. évi III. törvény 57. § (1)-(2) bekezdése rendelkezik a Szociális alapszolgáltatások és a személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátások köréről

- a) a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás,
- b) az étkeztetés,
- c) a házi segítségnyújtás,
- d) a családsegítés,
- e) a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- f) a közösségi ellátások,
- g) a támogató szolgáltatás,
- h) az utcai szociális munka,
- i) a nappali ellátás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást

- a) az ápolást, gondozást nyújtó intézmény,
- b) a rehabilitációs intézmény,
- c) a lakóotthon (a továbbiakban a)-c) pont együtt: tartós bentlakásos intézmény),
- d) az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény (a továbbiakban a)-d) pont együtt: bentlakásos intézmény),
- e) a támogatott lakhatás,
- f) az egyéb speciális szociális intézmény.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	0	4	2
2009	0	4	2
2010	0	4	2

2011	0	4	2
2012	0	4	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Déaványa városban négy felnőtt háziorvosi körzet, kettő gyermekorvosi körzet és kettő fogorvosi körzet található, melynek kialakítását a háziorvosi körzetekről szóló 8/2007. (II.23.) önkormányzati rendelet szabályozza. A feladat-ellátás, illetve feladat-átvállalás finanszírozása a mindenkori hatályos jogszabályok szerint történik. Önkormányzati támogatás tekintetében Déaványa Város Önkormányzata az önálló orvosi tevékenységet ellátó szolgáltatókkal kötött Feladat-ellátási, illetve Feladat-átvállalási szerződés szerint rendelkezik. A településen nőgyógyászati és reumatológiai szakrendelés elérhető a lakosság számára. A déaványai termálfürdőben a 60-as évek elejétől indult be a termál medencefürdő és kádfürdő. A helybeli lakók több évtizedes használata során bebizonyosodott a víz jótékony hatása, leginkább a reumatikus megbetegedésekben. Többek között az ízületi és gerinckopásos betegségek, a lágyrészreumatizmus, az idült reumatikus gyulladás, az ideggyulladás, az idegfájdalmak, az idegbénulás, sorvadtt izmok kezelésére és gyógyítására. A nagyszámú érdeklődés hatására a 90-es évek végétől fejlődésnek indult a fürdő, megnyílt az elektromos kezelő (ultrahang, iontoforézis, interferencia, ingeráram, galván diadynamic áram kezelés), hydro- és balneoterápiás kezelések (szénsavfürdő, víz alatti vízszugármasszázs, súlyfürdő), mechanoterápiás kezelés (gyógymasszázs), nátrium-hidrogénkarbonátos típusú, jodid iont is tartalmazó gyógyvíz. Enyhén barnás színű 52 °C . A településen négy védőnői körzet került kialakításra és egy iskolavédőnővel kerül ellátásra a feladat. A városban egy gyógyszerár látja el a lakosságot.

Az életminőség javítását és egészségfejlesztést szolgáló intézkedések (Eütv.) biztosítottak Déaványán. A család- és nővédelmi gondozás (Eütv., családtervezés, fogamzás előtti gondozás, genetikai tanácsadás, várandós szoptató anyja gondozása) a védőnői feladatellátás keretében biztosított a településen.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási

igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	392
2009	540
2010	570
2011	517
2012	445

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi jogon, 2. normatív alapon, 3. méltányossági alapon. A közgyógyellátottak száma a 2010. évtől csökken.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	98
2009	72
2010	72
2011	58
2012	55

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos

(életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi. A településen az ápolási díjban részesülők száma folyamatosan csökken.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A helyi önkormányzat az egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek terjesztésében, a helyi társadalom egészségtudatos attitűdjének formálásában közvetlenül is vállal szerepet. A hatékony egészségvédelem hangsúlyos eleme az önkormányzat által működtetett közoktatási intézmények nevelési, oktatási programjának. Az önkormányzat által biztosított közétkeztetés megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A 0-18 éves roma korosztály körében az alultápláltság nem jellemző probléma. A méhnyakrák szűrővizsgálatra helyben a településen van lehetőség.

Az utóbbi időben egyre nagyobb figyelem irányul az egészség megőrzésére és a betegségek megelőzésére. Anyagi forrásai függvényében az Önkormányzat is gondoskodik az egészségügyi, a szociális ellátásról, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokról, az egészséges életmódra nevelés közösségi feltételeinek elősegítéséről.

Képviselő-testület döntése alapján Dévaványa Város Önkormányzata széleskörű programot szervez a méhnyakrák megelőzésének céljából. A program célja a védőoltáshoz való hozzájutás segítése az Önkormányzat anyagi támogatásával egy kijelölt célcsoport részére, valamint a tájékozottság növelése, a preventív szemléletre való ösztönzés.

A program keretében a 12 éves korú, állandó dévaványai lakóhellyel rendelkező leánygyermek védőoltással történő ellátását támogatja. A programban való részvétel feltétele a 3 adagos oltási sor első adagjának szülői önerőből (15.500,- Ft) történő finanszírozása. Ebben az esetben a második és harmadik adag térítésmentesen igénybe vehető. Azon családoknál, ahol a szociális rászorultság indokolja a Szociális és Egészségügyi Bizottság a szülői önerőzt az átmeneti segélyezés szabályai szerint kérelemre biztosítja.

Döntésben szerepet játszott, hogy a védőoltás olyan anyagi terhet jelentene a legtöbb szülőnek (46.500 Ft/fő), amit nem tudna önerőből felvállalni, valamint az, hogy a méhnyakrák az egyik legtöbb áldozatot szedő betegség és az egyetlen olyan rákos női megbetegedés, amely ellen most már létezik védőoltás.

A méhnyakrák Magyarországon a mellrák után a második leggyakoribb daganatos betegség a nők körében. 2007-ben hazánkban kb. 1500 új, rosszindulatú méhnyak elváltozást ismertek fel. A méhnyakrák halálozási aránya Magyarországon 10-szer magasabb a fejlettebb európai országokhoz képest, pedig a méhnyakrák - az emlőrákkal ellentétben – napjainkban már megelőzhető!

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A településen az önkormányzat által működtetett Szivárvány Pedagógiai Szakszolgálat látja el a fejlesztő tevékenységet. A Strandfürdő szolgáltatásait igénybe véve lehetőség nyílik a gyógytornára és az úszásra, mely utóbbit a település önkormányzatának Képviselő-testülete is támogat.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A városban a vállalkozásba adott önkormányzati vagyon hasznosításával a Várad Étkeztetési Bt. biztosítja a közétkeztetési feladatok ellátását, ami a bölcsődések, óvodások, iskolások idősek, és vendégek étkezését foglalja magában. A közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű, és tápértékű étkezést biztosít. A Bt. dietetikus segítségével a különleges étrendet igénylőknek, azaz laktóztolerancia, diabétesz vagy lisztérzékenység is biztosítja az ellátást.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Dévaványa településen a sportprogramhoz való hozzáférés érdekében erősség az önkormányzati szerepvállalás, a rendelkezésre álló fejleszthető területek, minőségi sporttelep és fürdő megléte. Lehetőség a propaganda, felhívó kampányok potenciálja, térségi, járási sportesemények szervezése, újszerű sportmarketing-koncepciók alkalmazása, sportcsarnok megépítése.

A legfőbb célkitűzések a következők:

- a) a széles körű tájékoztatás megvalósítása az önkormányzat részéről a fizikai aktivitás szükségességéről és fontosságáról;
- b) a település életében még új, nem „honosított” sportágak generálása;
- c) 15 %-kal növelni a rendszeresen sportolók számát Dévaványán;
- d) Dévaványai Sportinformációs Rendszer (DSR) kiépítése, folyamatos frissítése, a sportszférán belüli kommunikációs csatornák kialakítása és működtetése;
- e) a szabadidősport elérhetőségének biztosítása minden dévaványai lakos számára;
- f) 25 %-kal növelni a testedzést végző dévaványai lakosok arányát;
- g) multifunkcionális sportcsarnok megépítése.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A település szociális szolgáltatásait a Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézményen keresztül látja el. A városban lévő intézmény székhelyként működik.

Az intézmény jelenlegi struktúráját tekintve, kilenc településen valósítja meg az adott településeken élők igényeihez és szükségleteihez igazodó szociális alap és szakellátásokat.

Az intézmény által nyújtott szolgáltatások Dévaványán:

- a) Étkeztetés,
- b) Házi segítségnyújtás,
- c) Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- d) Családsegítés,
- e) Gyermekjóléti szolgáltatás,

- f) Támogató szolgáltatás,
- g) Időskorúak nappali ellátása,
- h) Ápolást, gondozást nyújtó idős otthoni ellátás.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A városban az élet valamennyi területén meg kell előzni a hátrányos megkülönböztetést és elő kell segíteni az egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét. Az esélyegyenlőség biztosítása a kormány, az állam, az önkormányzatok és intézményeik feladata. Fontos, hogy minden állampolgár számára egyenlő esélyeket biztosítsunk a fő esélyegyenlőségi területek mindegyikén:

- a) a családbarát munkahelyi körülmények megteremtésében és erősítésében,
- b) a nemek közötti esélykülönbségek csökkentésében,
- c) az akadálymentesítésben,
- d) a fogyatékkal élők életminőségének és munkaerő-piaci esélyeinek javításában,
- e) a romák életminőségének és munkaerő-piaci esélyeinek javításában,
- f) más hátrányos helyzetű csoportok munkapiaci és társadalmi esélyeinek javításában.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A hátrányos helyzetben levő személyek, hogy ezt a hátrányukat leküzdhessék, nem elegendő annak biztosítása, hogy őket a többiekkel azonos jogok illessék meg, hanem olyan pozitív intézkedésekre van szükség, amelyek lehetővé teszik, hogy a helyzetükből fakadó hátrányaikat csökkenteni, illetve megszüntetni lehessen, mind a foglalkoztatás, szociális biztonság és egészségügy, lakhatás, oktatás és képzés és szolgáltatások igénybe vételénél.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet színtere, fórumai hallatán elsőre mindenki a művelődési házakra gondol, de Dévaványa településen változatos, sokszínű ez a színtér. Melyek civil ház, templom, helytörténeti gyűjtemény, oktatási-nevelési intézmények, könyvtár, munkahelyek.

A színtér olyan „hely”, ahol az egyén otthon van, ahol a probléma is „otthon van”, és ahova, az előzőekből adódóan a beavatkozást is el kell juttatni. A család utáni szocializációs szint, ahol az egyén társadalmi kapcsolata és normakövetése megvalósul. Az egészségfejlesztésben alkalmazott színtér megközelítés a mindennapi élet színtereinek tekintetében szűkebb értelemben minden önkéntes közösségi (informális csoportos)

rendszeres aktivitást. Tágabban, azon formális csoportokat is ide sorolja, ahol mód van az informális kapcsolatok erősítésére, mellyel a közösségi támogatottságot és így az egészséget is lehet fejleszteni (pl.: oktatási intézmények, munkahelyek, speciális célcsoportot ellátó intézmények, kistelepülések, település részek, lakótömbök, stb.). Az egyes szintek további jelentőségét az adja, hogy nagy létszámú társadalmi csoportok csak egyes speciális szinteken érhetők el. Egy kis közösség (szintér) felelőssége az is, hogy úgy mondjon magáról valamit, hogy a felsőbb szinten tervezett koncepciók és fejlesztési stratégiák, tervek azt számításba is tudják venni. Ily módon biztosítható, hogy a helyben meglévő források kiegészítése, támogatása felhasználható és fenntartható módon valósuljon meg. A lokális szintek egészségtervei összekapcsolhatóak, egymást kiegészítik és megalapozzák a felsőbb szintű, komplexebb egészségterveket. Egy városi vagy kistérségi egészségterv akkor értelmezhető, ha a lokális szintek, kompetenciájukba nem tartozó problémáit térképezi fel és azok kezelésére törekszik.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen Roma nemzetiségi önkormányzat is működik. A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 80. § (1) bekezdése alapján:

A helyi önkormányzat a helyi nemzetiségi önkormányzat részére - annak székhelyén - biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról. Az önkormányzati működés feltételei és az ezzel kapcsolatos végrehajtási feladatok:

- a) a helyi nemzetiségi önkormányzat részére havonta igény szerint, de legalább tizenhat órában, az önkormányzati feladat ellátásához szükséges tárgyi, technikai eszközökkel felszerelt helyiség ingyenes használata, a helyiséghez, továbbá a helyiség infrastruktúrájához kapcsolódó rezsiköltségek és fenntartási költségek viselése;
- b) a helyi nemzetiségi önkormányzat működéséhez (a testületi, tisztségviselői, képviselői feladatok ellátásához) szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosítása;
- c) a testületi ülések előkészítése, különösen a meghívók, az előterjesztések, a testületi ülések jegyzőkönyveinek és valamennyi hivatalos levelezés előkészítése és postázása;
- d) a testületi döntések és a tisztségviselők döntéseinek előkészítése, a testületi és tisztségviselői döntéshozatalhoz kapcsolódó nyilvántartási, sokszorosítási, postázási feladatok ellátása;
- e) a helyi nemzetiségi önkormányzat működésével, gazdálkodásával kapcsolatos nyilvántartási, iratkezelési feladatok ellátása;
- f) a jelnyelv és a speciális kommunikációs rendszer használatának biztosítása, és
- g) az a)-f) pontban meghatározott feladatellátáshoz kapcsolódó költségek viselése a helyi nemzetiségi önkormányzat tagja és tisztségviselője telefonhasználati költségeinek kivételével.

A fenti kötelezettségének teljesítése érdekében a helyi önkormányzat biztosítja a rendeltetésszerű helyiséghasználatot, valamint a helyiséghasználatra, a további feltételek biztosítására és a feladatok ellátására vonatkozóan megállapodást köt a helyi nemzetiségi önkormányzattal.

Nem fordult elő a településen a romákat ért, feltételezhetően rasszista indítékú támadás, inzultus. A romák és nem romák között erőszakba torkolló konfliktus sem volt. A helyi sajtóban, médiumokban nem jelentek és jelennek meg olyan közlések, amelyek a romákkal szembeni előítéletességet növelhetik.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A kilencvenes évek elején Magyarországon számottevően megnőtt a civil társadalom mozgásteret. Az egyesülési szabadság garantálása, az önkéntes szerveződések állami ellenőrzésének megszüntetése és a nonprofit szervezeteknek nyújtott adómentességek kedvező feltételeket teremtettek az állampolgári öntevékenység kibontakozásához, a gazdaság harmadik (nem állami és nem piaci) szektorának fejlődéséhez.

Az adományok és az önkéntes munka főbb területei a szociális-egészségügyi ellátás, kultúra, oktatás. A szociális ellátással foglalkozó szervezetek főleg a természetbeni adományokat nyújtók és az önkéntes segítők jóindulatára számíthatnak. A kultúra és egészségügy legfontosabb támogatói a pénzt adományozók és az önkéntes munkát vállalók. Az oktatás a pénzt adományozók preferenciái között szerepel az első helyen.

A pénz- és természetbeni adományozók aránya az átlagosnál magasabb a vállalkozók körében. Természetesen a jobb életkörülmények között élők (akiknek kocsija, mobilja, internet van, sokszobás lakásban él) körében is rendre magasabb az adományozás esélye, mint a társadalom egyéb csoportjaiban. Míg az adományozás mindkét formájának (de különösen a pénzadományozásnak) esélye erősen nő az iskolai végzettség növekedésével, addig az önkéntes munka aránya nem függ az iskolai végzettségtől.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Dévaványai Roma Nemzetiségi Önkormányzat elősegíti a roma nemzetiség beilleszkedését a településen, évente az önkormányzat képviselő-testületi ülésén beszámol tevékenységéről.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

alacsony iskolázottság	igény szerinti szakképzés
magas és tartós munkanélküli arány	munkavilágába történő visszavezetés

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

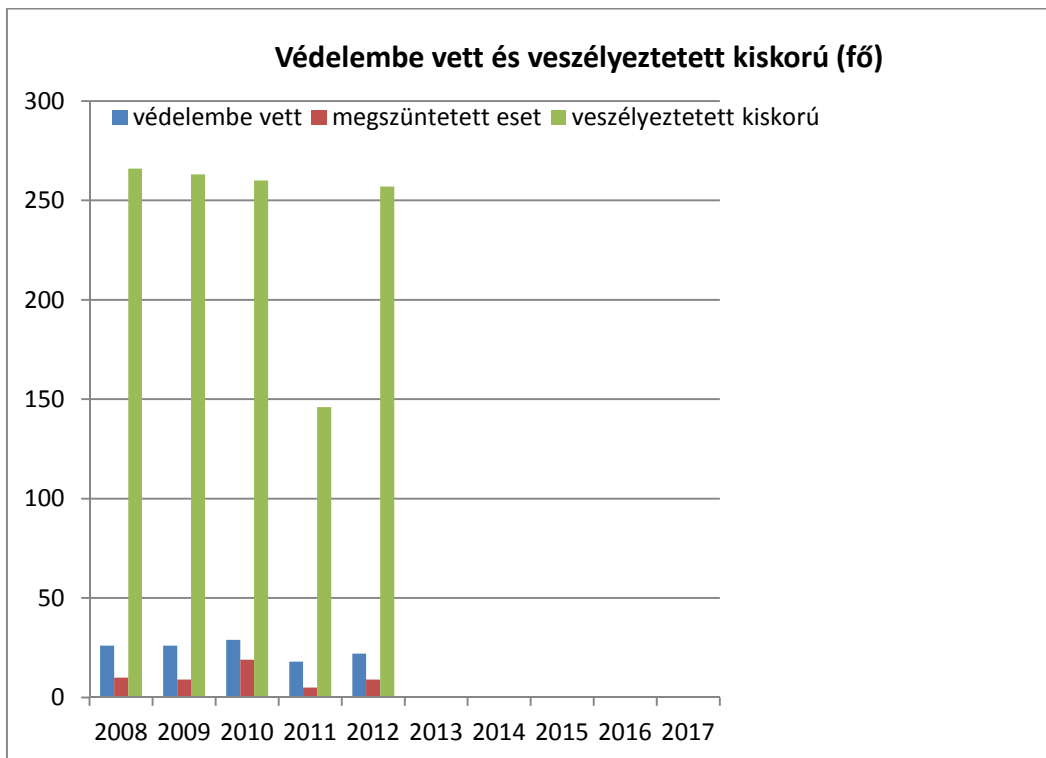
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	26	10	310
2009	26	9	263
2010	29	19	260
2011	18	5	146
2012	22	9	257

Forrás: TelR, KSH Tstar

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a járási hivatal tartja nyilván. A járási hivatal védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A járási hivatal - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatalokot, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatalokot. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekvédelemben érintett szakemberek gyakran eltérően értelmezik a veszélyeztetettség fogalmát és a mértékét is, ezért a helyzetelemzés szöveges részében javasolt mindezt részletesebben elemezni.

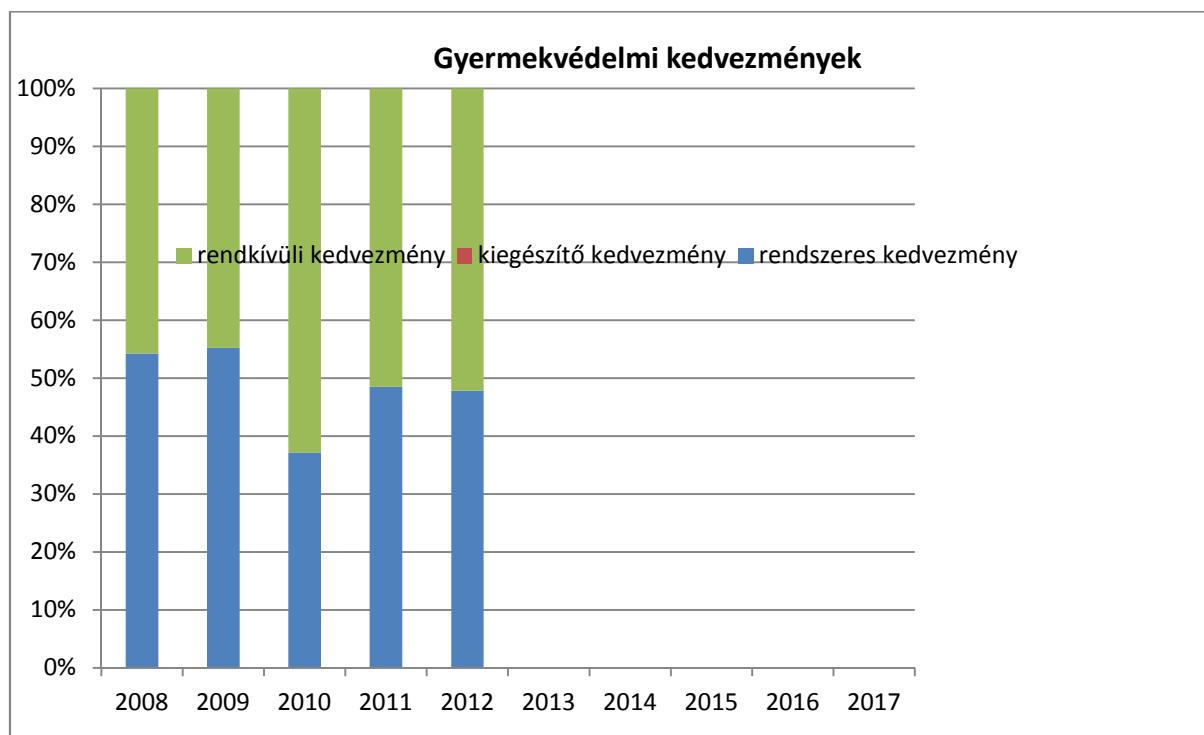
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

		száma		száma	
2008	547	3	n.a.	n.a.	461
2009	593	11	n.a.	n.a.	480
2010	478	31	n.a.	n.a.	807
2011	609	30	n.a.	n.a.	646
2012	594	34	n.a.	n.a.	647

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg a kiegészítő illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve az illetékes jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Az elemzés során az eljárás objektív és szakmai standardoknak történő megfelelését javasolt szövegesen is értékelni.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája: a) gyermekétkeztetés normatív

kedvezmény b) pénzbeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételének támogatása. A Bursa Hungarica többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál: a települési önkormányzatok által nyújtott támogatás; a megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás. Dévaványa Város Önkormányzata évről-évre csatlakozik a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez. Ösztöndíjat elsősorban azok a szociálisan rászoruló pályázók kaphatnak, akik felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytatnak, illetve tanulmányokat kívánnak kezdeni, megfelelnek a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjra vonatkozó hatályos jogszabályoknak, valamint a pályázati kiírás szerinti feltételeknek. A képviselő-testület a 2013. évben 15 fő részére, 10 hónapig, havi 6.000,- Ft összegben biztosít támogatást.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	95	165	136	452	n.a.	171
2009	97	209	102	460	11	140
2010	119	243	85	441	25	122
2011	116	264	66	441	17	143
2012	108	289	54	434	15	166

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. A helyzetelemzés során annak a

vizsgálata is javasolt, hogy a legjobban rászoruló családok gyermekei hozzájutnak-e a támogatásokhoz. A támogatások mindegyikét hivatalos iratokkal kell igényelni, igazolni. A mélyszegénységben élő személyek, családok gyakran megfelelő papírok, jövedelemigazolás vagy egyéb okok miatt nem jutnak hozzá szolgáltatásokhoz.

Az ingyenes étkeztetésben résztvevők száma mind az óvodában, mind az általános iskolában évről-évre nő. A nyári szünetben történő étkeztetés segítségével is jelentős szerepet vállal az önkormányzat, hétköznapokon egyszeri meleg étkeztetés, hétvégeken pedig felmelegíthető készétel formájában.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A városban szegregátum nem található.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást - lehetőség szerint - a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások közül helyben megoldott a gyermekjóléti szolgáltatás. A Szeghalom Kistérség Többcélú Társulás által fenntartott családsegítő és gyermekjóléti szolgálat útján biztosított a településen.

Az önkormányzat a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését bölcsődei intézménye útján biztosítja.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	4	85
2009	4	84
2010	4	76
2011	4	75

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A településen négy védőnői körzet található, melyből egy az iskolavédőnői teendőket látja el. A fenti táblázat adataiból megállapítható, hogy a védőnők nem leterheltek, mivel a jogszabály szerint a védőnő maximum 250 gyereket láthat el. A számadatok jól mutatják, hogy valamennyi gyermek hozzájut a védőnői szolgáltatáshoz.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt házi orvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott esetek száma	Gyermekorvos által ellátott esetek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	39800	13312	0
2009	0	43228	12215	0
2010	0	44118	9485	0
2011	0	44842	10022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Déaványa városban 4 felnőtt háziorvosi körzet és 2 gyermekorvosi körzet került kialakításra. Mind a felnőtt és mind a gyermek háziorvosi praxis ellátott, nincs a településen betöltetlen praxis.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A településen a korai fejlesztéssel kapcsolatos feladatokat a nevelési Tanácsadó és Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai látják el, továbbá lehetőség nyílik a békéscsabai Napraforgó Gyógypedagógiai Központ fejlesztéseinek igénybevételére.

d) gyermekjóléti alapellátás

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyermekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	1	15	0	12
2009	1	15	0	12
2010	1	29	4	24
2011	1	27	2	24
2012	1	24	4	24

Forrás: helyi adatszolgáltatás

A bölcsődei felvételnél vizsgálni kell, hogy érvényesül-e az az alapelv, hogy előnyt kell élvezzen az a gyermek, akit egyedülálló (élettárssal nem rendelkező hajadon, nőtlen, elvált vagy özvegy családi állapotú) szülője nevel; akivel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma a három főt meghaladja; aki családgondozásban részesül, és fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége; akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja; akit – gyámhatósági határozat alapján – gyámként kirendelt időskorú (a rá vonatkozó nyugdíjkorhatárt elért) hozzátartozója nevel; akinek a szülője jövedelmi helyzete miatt (mert családjában az egy főre jutó

jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét nem haladja meg) az ellátásáról nem vagy nehezen tud gondoskodni; akinek családjában az egy főre jutó jövedelem alacsony.

A TELEPÜLÉSEN NEM MŰKÖDIK CSALÁDI NAPKÖZI.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	4	
Hány településről járnak be a gyermekek		
Óvodai férőhelyek száma	220	
Óvodai csoportok száma	9	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:00-17:30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ( )	9 munkanap	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	14	4
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	14	
Gyógypedagógusok létszáma	0	
Dajka/gondozónő	9	
Kisegítő személyzet	1	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az önkormányzat fenntartásában működő Dévaványai Általános Művelődési Központ Óvoda és Bölcsőde Intézményegysége látja el az óvodai nevelési feladatokat. Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. A négy telephellyel rendelkező óvodába összesen 211 gyermek nevelhető. Helyhiány miatt elutasított gyermek nem volt a településen.

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	185	10	250	4	226	
2009	192	10	250	4	215	
2010	185	10	250	4	225	
2011	195	9	220	4	208	
2012	n.a	9	220	4	213	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A fenti számadatok igazolják, hogy az óvodába beírt gyermekek férőhely hiánya miatt nem kerültek elutasításra, valamint az is elmondható, hogy a településen állandó lakhellyel rendelkező 3-6 éves korú gyermekek közel mindegyike részt vesz az óvodai nevelésben. Az óvodában gyógypedagógiai csoport nem került kialakításra.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	334	396	730	397	54,4%
2011/2012	333	403	736	408	55,4%
2012/2013	320	379	699	395	56,5%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az általános iskolai oktatási feladatokat a településen az önkormányzati működtetésű Ványai Ambrus Általános Iskola, valamint az egyházi fenntartású Szügyi Dániel Általános Iskola látja el.

A táblázat számadataiból is érzékelhető, hogy a település előregedő, csökken az általános iskolai oktatásban résztvevő tanulók száma. Az elmúlt évek csökkené az általános iskolai tanulók száma, ami demográfiai

okokkal, a tartósan alacsony születési számmal magyarázható. Napközi mind az alsó, mind a felső tagozaton biztosított.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	17	18	35	0	1	1	8
2011/2012	17	18	35	0	0	0	8
2012/2013	17	18	35	0	0	0	7

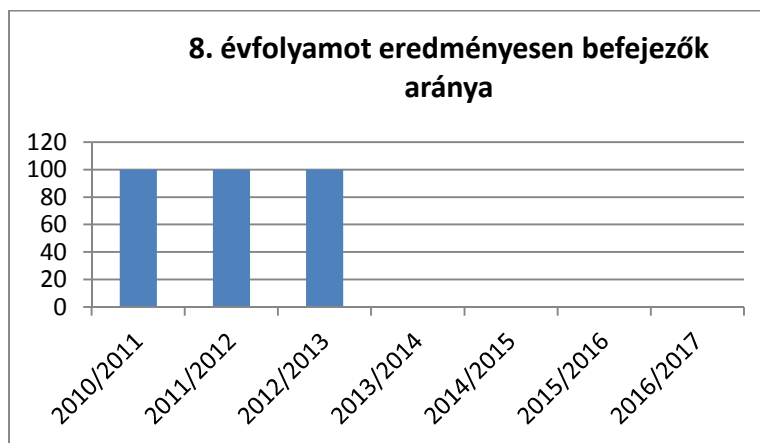
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A sajátos nevelési igényű tanulók többi tanulóval együtt történő nevelése, oktatása külön erre a célra létrehozott osztályban utoljára a 2010/2011. tanévben volt a településen. Az általános iskolai osztályok száma a vizsgált időszakban nem változott.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	90	100
2011/2012	102	100
2012/2013	87	100

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A 8. évfolyamot elkezdett tanulók 100 %-ban eredményesen elvégezték a nappali rendszerű oktatást. Ez az adat mutatja az intézmény lemorzsolódási mutatóit, melyeknek munkaerő-piaci kihatásai nagy mértékben vannak.

e) gyermekvédelem

Városunkban működik gyermekjóléti szolgálat, amely a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek a felhasználásával szolgálja, a gyermekek családban történő nevelésének elősegítését.

A városban a családokat és gyermekeket számos gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatás segíti szociális körülményeik javításában, amely a Gyermekjóléti Szolgálat esetében információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő családok gondozásából. A rendelkezésre álló adatok alapján elmondható, hogy információ nyújtására évről-évre nagyobb kereslet mutatkozik csakúgy, mint a hivatalos ügyekben való közreműködés, tanácsadás, közvetítés, tárgyalásokon való részvétel.

A Gyermekjóléti Szolgálat összehangoltan, a gyermekeket ellátó, egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgáltatókkal szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatot végez. A jelzés minden esetben írásban történik.

Településünkön évek óta oktatók, rendőrök foglalkoznak a D.A.D.A. oktatás keretein belül a tanulókkal, de igény esetén felnőttek, hozzátartozók részére is tartanak előadásokat. Településünkön az Iskola rendőre projekt keretében az általános és középiskolában foglalkozások alkalmával, osztályfőnöki órák keretében ismertetik meg a tanulókkal azokat a módszereket, aminek segítségével elkerülhető az áldozattá válásuk. A fiatalok különböző tesztek, kérdőíveket töltenek ki, illetve az általuk kiválasztott témában előadást szerveznek. Az Igazgatási Iroda folyamatosan a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Bűnmegelőzési Osztályával kapcsolatban áll, rendszeresen információkat, hírleveleket kapunk, melyeket tartalmától függően juttatunk el az ifjúsághoz, lakossághoz.

Békés megyében, a szakellátásban részesülők száma 630-650 fő körül mozog, mely adat napról- napra, folyamatosan változik. A kiskorúak száma átlagosan 480 fő, az utógondozói ellátásban részesülők ,akik létfenntartásukat még önállóan biztosítani nem tudják, megközelíti a 160 főt.

Az ellátási szükségletek szerint az otthont nyújtó ellátást nevelőszülői hálózat, gyermekotthonok, lakásotthonok , az utógondozói ellátást nevelőszülő, gyermekotthon, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgálat által működtetett, lakhatást nyújtó külső férőhely biztosítja. A gyermekek mindössze egynegyede átlagos szükségletű, nagyrészüik különleges, továbbá speciális ellátást igényelnek.

Intézményi keretek között a fokozott ápolást, gondozást igénylő ellátáson (különleges, speciális) túl átlagos ápolást gondozást igénylő ellátás (otthont nyújtó és utógondozói ellátás) történik. Az évek során folyamatosan bővült a nevelőszülői hálózat. A megye 75 településből 24 helyen 90 fő hagyományos-, 14 fő hivatásos formában nevelőszülői végzi tevékenységét, így az ellátottak közel 50%-a nevelkedhet családi környezetben, nevelőszülői férőhelyen. Az intézményes ellátás 300 férőhelyen működik. Gyulán, Békéscsabán, Dévaványán 1-1 gyermekotthonban, valamint 16 lakásotthonban Gyulán, Békésen, Tarhoson, Eleken, Magyarbánhegyesen, Dévaványán. További 36 férőhely a fiatalok számára külső férőhelyen biztosított. Az Önkormányzat együttműködési megállapodásának megfelelően 53 fő az S.O.S. falu lakója. (Forrás: www.fago.hu)

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A helyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat nyújtja a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzésére, a krízishelyzet megszüntetésére valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatást. A családsegítő szolgáltatás célja, hogy az alapvető szociális gondokkal átszótt egyének és családok krízishelyzetét egységben kezelje, a tartósan segítségre szorulókat átfogó gondozása, szociális és mentális ellátás biztosítása, valamint prevenció. A szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló kliensek (egyének, családok, csoportok, közösségek) számára az ilyen helyzethez vezető okok feltárása és a krízishelyzet megszüntetése a szociális munka eszközeinek, módszereinek felhasználásával, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. A családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés céljáról, tartalmáról.

Biztosítja a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését, a családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elő segítését, közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezését. A tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adóssághalakkal és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását, a családokon belüli kapcsolaterősítést

szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő mediációs programokat és szolgáltatásokat, valamint a nehéz élethelyzetben lévő családokat segítő szolgáltatásokat.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat évek óta anyagi támogatást nyújt a Dévaványai Sportegyesületnek, támogatja az iskolai úszásoktatást a településen működő általános iskolások és középiskolások számára. Labdarúgó pályás Seres István Sporttelep, sportköri és szabadidős használata folyamatosan biztosított, valamint az általános iskola tornatermében szervezett mozgáskultúrát növelő sportok, sportolási lehetőség nyitott a településen élő lakosság felé is.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Problémát jelent a rászoruló gyermekek étkeztetése az iskolai szünetek alatt, a szociálisan rászoruló gyermekek részére nyári gyermekétkeztetés biztosításával segít az önkormányzat évek óta több mint száz gyermek részére.

A gyermekétkeztetést az önkormányzat a Váradi Étkeztetési Bt. keretein belül látja el, mely biztosítja a bölcsődében, az óvodában, a tanulók, a szociális intézményben lakók és vendégétkezők számára az ellátást. A szegénységben élő, hátrányos helyzetű gyerekek felzárkózásának segítése csak a szülők bevonásával együtt lehet sikeres. A hátrányos helyzetű családok gondozásában, a gyermekeket veszélyeztető helyzetek kialakulásának megelőzésében, megszüntetésében, az ágazatközi (oktatási, egészségügyi, gyermekjóléti) együttműködés megszervezésében kitüntetett szerepe van a gyermekjóléti szolgálatoknak.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Dévaványa Város Önkormányzatának Képviselő-testülete minden esetben törekszik az egyenlő bánásmódra. Az Önkormányzattal, Intézményeivel szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Az Önkormányzat számára nagyon fontos a felnövekvő nemzedék egészségének védelme. A humán papillomavírus (HPV) a méhnyakrák kialakulásáért leginkább felelős fertőző vírus, az önkormányzat oltási programot indított és a három oltási sorozatból álló védőoltásból kettő vakcinát ingyenesen biztosít az önkormányzat a dévaványai lakóhellyel rendelkező aktuális korosztályú leánygyermekek részére.

Déaványa Város Önkormányzata a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj programhoz csatlakozva támogatja a kedvezőtlen szociális helyzetű, kiemelkedő tanulmányi eredményű, déaványai lakóhelyű diákokat a sikeres továbbtanulásban, mely az esélyteremtés érdekében a szociálisan hátrányos helyzetű, rászoruló felsőoktatásban tanuló fiatalokat ösztönzi jobb tanulmányi eredmény elérésére.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult. Az igénylő szülő önkéntes nyilatkozta alapján nyilatkozik, hogy az általános iskola 8 osztályánál rendelkezik-e magasabb iskolai végzettséggel, amennyiben a szülő/k nem rendelkezik/nek 8 osztályánál magasabb iskolai végzettséggel úgy a gyermek halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül.

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Az intézménybe beiratott gyermekek létszáma	17	16	20	12	0	65
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beiratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beiratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	6	5	11	4	n.a.	26
a beiratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
tagóvoda						
Az intézménybe beiratott gyermekek létszáma	33	50	36	29	n.a.	148
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beiratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek	0	0	0	0	0	0

száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)						
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	16	29	23	14	0	82
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	2	2	4	4	n.a.	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Intézményeink pedagógusai kiemelkedő figyelmet fordítanak a hátrányos, a halmozottan hátrányos, a sajátos nevelési igényű valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek óvodai ellátására, nevelésére, iskolai oktatására. Önként vállalt feladatként foglalkozik a különböző fogyatékossgal élő gyermekekkel. Az önkormányzat által fenntartott óvoda 4 feladat ellátási helyen, több mint 210 férőhellyel, 8 csoport üzemeltetésével működik. A fenntartó önkormányzat az óvodai elhelyezés iránti igényeket ki tudja elégíteni.

A 2012/2013. nevelési évre beíratott hátrányos helyzetű gyerekek száma feladatellátási-helyenként a település vonatkozásában az alábbiak szerint alakult.

Eötvös utcai székhelyre beíratott gyermekek száma 65 fő, melyből hátrányos helyzetű 26 fő és halmozottan hátrányos helyzetű 0 fő.

A telephelyekre beíratott gyermekek száma 148 fő, melyből hátrányos helyzetű 82 fő és halmozottan hátrányos helyzetű 12 fő.

A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek eloszlására jellemző, hogy a település „szívében” található székhely óvodában nincs halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, míg a többi telephelyen igen, de arányaiban tekintve nem kimagasló.

A hátrányos helyzetű gyerekek számához viszonyítva nagyon alacsony a halmozottan hátrányos gyermekek száma.

Településünkre jellemző, hogy többségében a három éves kort betöltött gyermekek részt vesznek az óvodai nevelésben.

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Székhely						
Csoport 1	5	0	0	0	0	0
Csoport 2	11	0	0	0	0	0
Csoport 3	10	0	4	0	0	0
Összesen	26	0	4	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	0	0	0	0	0	0
Tagóvoda						
Csoport 1	13	0	0	n.a.	n.a.	n.a.
Csoport 2	7	0	3	n.a.	n.a.	n.a.
Csoport 3	14	0	7	2	n.a.	n.a.
Csoport 4	19	0	n.a.	5	n.a.	3
Csoport 5	14	0	6	1	n.a.	2
Csoport 6	15	0		4	n.a.	n.a.
Összesen	82	0	16	12	0	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati

adatgyűjtés

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A sajátos neveléshez és oktatáshoz szükséges feltételek közé tartozik a fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus foglalkoztatása, a neveléshez és oktatáshoz szükséges speciális tanterv, tankönyv és más segédletek megléte. A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését fejlesztő pedagógusok végzik. A szakértői bizottságok véleménye alapján a sajátos nevelési igényű gyermek ellátása integráltan történik.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény értelmében mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés, intézmények közötti és az intézményeken belüli szegregációról nincs tudomásunk.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A Szívárvány Pedagógiai Szakszolgálat szűréseket-méréseket végez az óvodás és általános iskolás korosztály tekintetében. Ez egy tanév során több alkalommal, több száz gyermek szűrését, mérését jelenti. (Iskolaérettségi vizsgálat, kiscsoportos óvodások mozgásszűrése).

A településen tanuló diákok eredményességének felmérésében az Országos készség- és képességmérés az Országos kompetenciamérés ad iránymutatást, mely értékei alapján összehasonlítás enged az országos, területi adatokkal. A településen tanuló 6. és 8. évfolyamos tanulók mind szövegértésben, mind matematikából az országos átlag alatt vagy esetenként az országos átlaghoz közel teljesítettek a vizsgált időszakban.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkrimináció, hátránykompenzáló juttatás és szolgáltatás az ingyenes intézményi étkezés és tankönyvellátás, HPV védőoltás.

A művészeti oktatásban a hátrányos helyzetű tanulók egy tanszakon térítésmentesen tanulhatnak.

Az intézmények külön költségvetési soron igényelhetnek juttatást a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai ellátásához szükséges eszközök beszerzésére.

Az ingyenes illetve részleges tankönyvellátásra jogosultak tankönyveinek költségeit a fenntartó önkormányzat finanszírozta.

Az önkormányzat által működtetett intézménnyel a településen élő tanulók számára biztosítja a nyári napközi ellátást.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Prevenációs gyermekvédelmi szolgáltatások hiányossága	A megelőzés (prevenció) érdekében családsegítő szakembereinek közreműködése
Egészséges életmódra, sportra nevelés hiányossága	Egészséges étkeztetés, tanuszoda, sportközpont kialakítása
Az internetezés káros hatásai a gyermekekre	Biztonságos internetezésre felkészítés az intézményekben
Nem megoldott az érettségi előtt állók önkéntes munkájának biztosítása	Partnerek felkeresésével, együttműködésével kerüljön megszervezésre a diákok önkéntes foglalkoztatása.
A fiatalok foglalkoztatása és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenet nehézségei	Családsegítő által működtetett pályaeorientációs szolgáltatás szervezése, kibővítése.
Többségi társadalom érzéketlensége a fogyatékosok problémái iránt, gyermekek elfogadó képességének mértéke alacsony	Az iskolások számára a védett tulajdonságú csoportokkal kapcsolatos érzékenyítés, ismeret átadás valósuljon meg a tanórai és tanórán kívüli programok keretében, szolgáltató civil szervezetek bevonásával, ismeretadó érzékenyítő programok átadása
A pedagógusok ismereteinek bővítése a sajátos nevelési- oktatási – felzárkóztatási szükségletek kielégítése érdekében	A nevelési- oktatási intézményekben dolgozó pedagógusok a kreditrendszerű továbbképzések keretében vegyenek részt a hátrányos helyzetű tanulók sajátos oktatási – felzárkóztatási szükségleteivel, pályaeorientációjával valamint a konfliktus és agressziókezeléssel kapcsolatos továbbképzéseken.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők – különösen, ha vezető pozíciót töltenek be – tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakhoz képest. A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan, de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály. A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság. Nem könnyű fellépni ellene. Pedig a nemek közötti egyenlőtlenséget – mint a társadalmi egyenlőtlenségeket általában – nem csupán azért érdemes leküzdeni, mert igazságérzetünk, emberi szolidaritás-érzésünk ezt diktálja, hanem azért is, és elsősorban azért, mert az egyenlőtlenség: pazarlás. A társadalmi csoportok – így a férfiak és nők – közötti egyenlőtlen hatalom-megosztás az erőforrások egyenlőtlen felhasználásához vezet: a rendelkezésre álló potenciálok parlagon hagyásával egyenértékű.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A városban található, nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor. A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésre (gyermekszám, képzettség, családi állapot, demográfiai adatok). A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A település nem rendelkezik adatokkal a ledolgozott munkaidő tekintetében. A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag ki vannak szolgáltatva. A település nem rendelkezik felméréssel a gyermeküket egyedül nevelő nők, férfiak szükségleteit illetően.

A nők és férfiak foglalkozási (horizontális) szegregációja, és az ún. „üvegplafon” (a vertikális szegregáció) az egyenlőtlen bérezést és általában a javakhoz, kompetenciákhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak. A település nem rendelkezik kimutatással a férfiak és nők bérezését illetően. A várandós és kisgyermekes anyák visszatérése biztosított és támogatott az önkormányzati munkahelyeken. Munkaerőpiaci-helyzetükről azonban nem készült felmérés.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

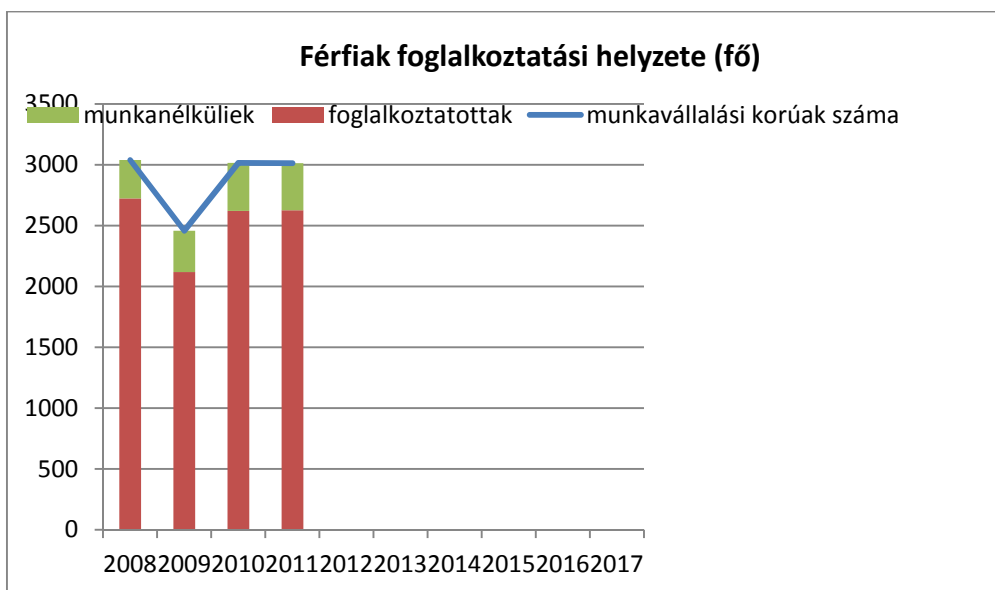
A nők foglalkoztatási szintje Magyarországon jelentős mértékben elmarad az Unió átlagától. Míg az Unió átlaga a nők foglalkoztatási arányát tekintve átlaga 58,2 %, addig Magyarországon ugyanez az érték csak 50,6% volt. Az Unió 20 tagországában 2010-re elérték azt a célkitűzést, hogy a nők foglalkoztatási szintje

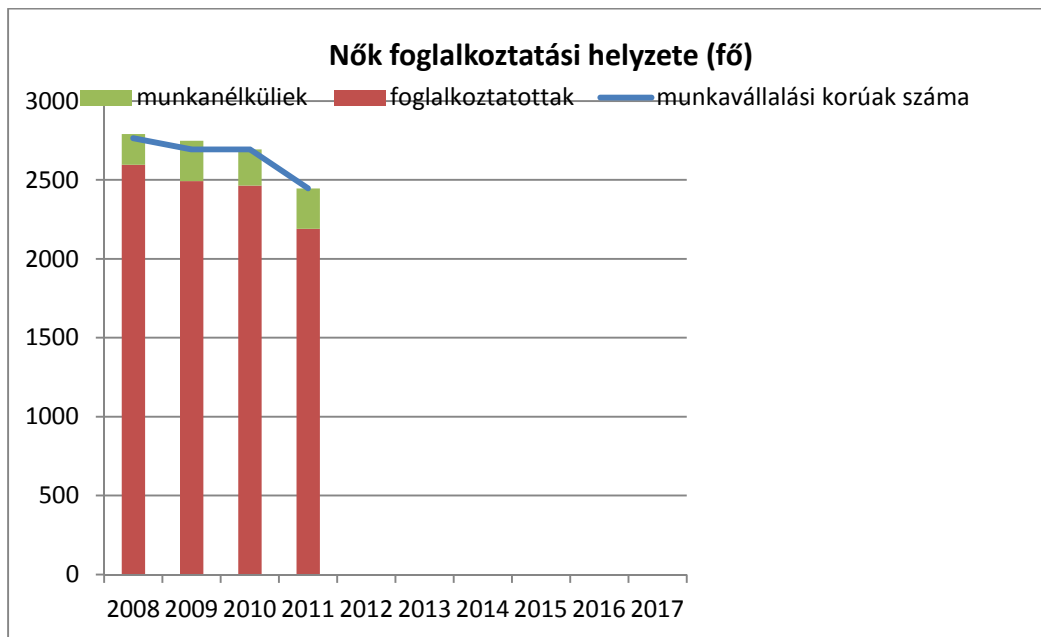
elérje a 60%-ot, Magyarország jelentős mértékben elmaradt ettől a célkitűzéstől. Magyarországon 2011-ben a nők 15-64 éves népességen belüli aránya 51%-os, míg a foglalkoztatottakon belüli arányuk mindössze 46%-ot tesz ki. Az aktív korú inaktívak körében a nők aránya 59%-os, vagyis jelentősen meghaladja a férfiak reprezentáltságát. Míg a 15-64 éves népesség körében a férfiak foglalkoztatási rátája 60,4% volt, addig a nőké csak 50,6%.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	3039	2763	2723	2596	316	194
2009	2457	2693	2119	2493	338	254
2010	3014	2692	2621	2463	393	229
2011	3011	2445	2625	2191	386	254

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Településünkön folyamatosan csökken a női foglalkoztatottak létszáma. A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. Pontosabb képet kapnánk a kérdésről, ha a rendelkezésre álló adatok között lenne, hogy az érintett csoportból (férfiak és nők is) hányan nevelnek gyermeket, hányan nevelnek 15 évesnél fiatalabb gyermeket, hány gyermeket nevelnek, illetve hányan egyedülállók.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A városban nők foglalkoztatását segítő képzési program a Türr István Kutató és Képtő Intézet által biztosított növénytermesztő és tartósítós képzés, melyen 28 fő nő vesz részt. A helyi intézmények, munkaügyi központ, civil szervezetek által szervezett képzésekben, pályázati programokban építenek a nők jelenlétére.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Szoros összefüggésben áll a nők iskolai végzettsége és foglalkoztatottsága. A kapott adatok segíthetnek a foglalkoztatást segítő programok, képzések hatékonyabb szervezésében. A nők elhelyezkedési esélyeit csökkenti az alacsony iskolai végzettség, a származás, etnikai hovatartozás, vagy ha hátrányos helyzetű kistérségekben élnek. Különösen nehéz helyzetben vannak azok, akiknél ezek a tényezők együttesen jelentkeznek. Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők szegénységi kockázata lényegesen magasabb az átlagnál, körükben a tartós és passzív munkanélküliség is gyakori, sok esetben nem látnak reményt a munkára, ezért egy idő után már nem is keresnek, amely egyre jobban megnehezíti az elhelyezkedési lehetőségeiket.

A roma nők hátrányainak nagy része legfőképp az alacsony iskolai végzettségre vezethető vissza, így a stratégia egyik fő prioritása a roma nők iskolai és munkaerő-piaci hátrányainak csökkentése.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönség)

A nők hátrányos helyzetével nemcsak foglalkoztatás, hanem a jövedelmi viszonyok terén is találkozhatunk. Magyarországon az alkalmazásban álló férfiak és nők átlagos fizetése között mintegy 20-25% különbség tapasztalható a férfiak javára. A munkahelyi lehetőségek egyenlőtlen volta nemcsak a jövedelmek terén, hanem a munkahelyi előmenetel kapcsán is jelentkezik. A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. Hivatalos észrevétellel nem éltek a foglalkoztatás területén jelentkező hátrányos megkülönböztetésről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci esélyeit és az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, ha a gyermekek napközbeni ellátása biztosított a településen. A gyermekjóléti alapellátások körébe tartozó napközbeni kisgyermek ellátásoknak nélkülözhetetlen szerepük van a szülők munkába állásában, de ugyanilyen fontos a hátrányos helyzetű gyermekek korai szocializációjában betöltött szerepük.

A gyermekvállalás, a kisgyermeknevelés nagymértékben befolyásolja a nők munkaerő-piaci esélyeit. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében jelentős segítséget nyújt a bölcsődei ellátás, mely a települési önkormányzatnak nem kötelező feladata.

Előregedő településként továbbra is fenn kell tartani ezen ellátást, valamint igyekezni kell olyan további megoldások, gyakorlatok kimunkálására, meghonosítására, hogy a bő gyermekáldás valóban áldás legyen, és ne mondjanak le a párok gyermekek vállalásáról, csak, mert nincs elegendő szolgáltatás a területen.

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközök száma	férőhelyek száma családi napközökben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2008	195	1	1	0	0	0	12
2009	186	1	1	0	0	0	12
2010	169	2	2	0	0	0	24
2011	160	2	2	0	0	0	24

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

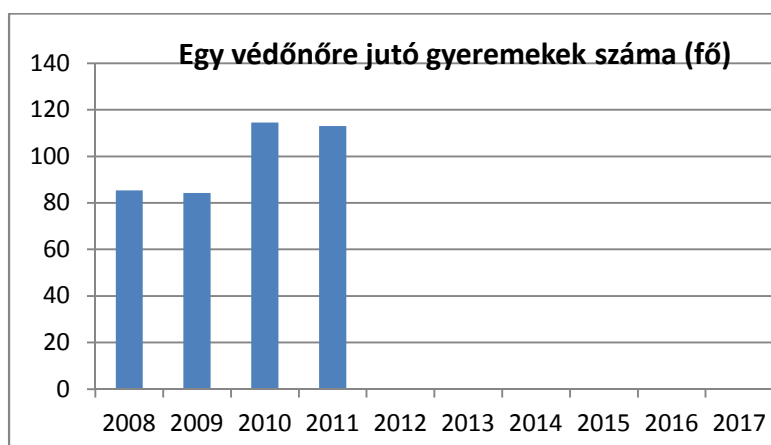

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermek szám	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	3	256	85
2009	3	253	84
2010	2	229	115
2011	2	226	113

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak a nemzetközi és országos statisztikák alapján sokkal jelentősebb mértékben jelenlévő probléma, mint gondolnánk. A helyi rendőrség számszerű adatai tükrözhetik, hogy a bántalmazottak milyen mértékben mernek, illetve tudnak jogi segítséget kérni. Azzal is tisztában kell lennünk, hogy leggyakrabban a rendőrség riasztására is csak végső esetben kerül sor. Teljes körű vizsgálatot

a témában annak jellegéből adódóan lehetetlen végezni, de egyes részterületek tanulmányozása segítheti a problémák feltárását, segíthet a megoldási lehetőség megtalálásában.

A családon belüli erőszak fogalma alatt azokat az eseteket értjük, amikor az egyik családtag, házastárs-élettárs vagy ex-partner kísérletet tesz vagy meg is valósít olyan magatartásokat, amelyekkel a másik fél (családtag, élettárs stb.) fölött hatalmat - testi, anyagi vagy jogi dominanciát - tud gyakorolni. Családon belüli erőszak helyett használatos a párkapcsolati erőszak és gyermekbántalmazás elnevezések is. A családon belüli erőszak körébe sorolható, ha harmadik személy erőszakot követ el a család egy tagja ellen csupán a családban betöltött szerepe miatt.

Az erőszakot tágan kell értelmezni: beletartozhat verekedés, szidalmazás, súlyos testi sértés, életveszélyes fenyegetés stb. A családon belüli erőszak fogalmkörébe tartozik a partner-partner közti, illetve az idősebb családtag bántalmazása és a gyermekbántalmazás is, beleértve az egyszülős családokat. A családon belüli erőszak elkövetőit és a bántalmazás elszennvedőit nemi és korcsoport szerinti megoszlás szerint vizsgálják. A családon belüli erőszakról nincs egységes definíció, ám a jelenség ismertetőjegyei alapján egyértelműen meghatározható ez az erőszak-típus. A családon belüli erőszak egyik eleme, hogy a bántalmazott és a bántalmazó mindig ismerik egymást, leggyakrabban a család vagy intim viszony köti-kötötte össze őket. Másik eleme az erőszakos magatartás vagy annak előkészülete-kísérlete a bántalmazó részéről. A különböző definíciók eltérő módon határozzák meg, hogy mikor beszélhetünk családon belüli erőszakról: egyszeri bántalmazás már elegendő ennek megállapításához, vagy az erőszaknak többször kell előfordulnia, huzamosabb idő szükséges.

Forrás: http://hu.wikipedia.org/wiki/Csal%C3%A1don_bel%C3%BCl_i_er%C5%91szak

A településen a tárgykörben végzett vizsgálat pontos adatokat nem eredményezett a területen csak becsült értékekkel számolhatunk. Éves szinten mintegy 30-35 eset jut el a hivatalos szervekhez, melyből a végső intézkedési szakaszba – feljelentések hiányában – 1-2 ér el.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A településen nincs krízishelyzetben igénybe vehető anyaothton, családok átmeneti otthona

A tevékenységet 2011. évig segítette a GyermeklánCFű Alapítvány, melynek szolgáltatása az egész megyére kiterjed. A szabadidős programok szervezésén túl, az esélyegyenlőség jegyében foglalkoztatás-szervezéssel segíti a szakellátásból kikerülő fiatalok önálló életkezdését, társadalmi integrációját. A térség gyermekjóléti alapellátásával, együttműködési megállapodás keretében nyújt szükség esetén átmeneti gondozást a gyermekek, valamint anyával történő együttes elhelyezést 12 férőhelyen Dévaványán.

Az anyaothtonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaothton/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó

intézmények). Jellemzően ezen intézményeknél (a férőhelyek hiánya miatt főleg a téli időszakban) várólistás rendszer működik, ezért a férőhelyek száma mellett a jelenleg várólistán lévők számának szerepeltetésével pontosabb képet kapunk a témában.

Fel kell mérni, hogy a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásokra milyen mértékben van igény.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

5.6. számú táblázat – A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja	
	Férfi	Nő
2008	11	3
2009	11	3
2010	8	1
2011	8	1
2012	8	1

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A Közös Önkormányzati Hivatal példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére, középvezetőinek közel 67 %-a nő (a hivatalban 2 nő és 1 férfi a vezető), ha az önkormányzati intézmény felső vezetését, illetve középvezetőit vizsgáljuk, akkor 100%-a nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A családi szerepek tradicionális értelmezése a nőket gyereknevelési és háztartási feladatokra bízta, amelyet azonban a modern társadalom nem, vagy csak kevéssé ismer el aktív munkavégzésként. Sok nő számára ez elfogadható, a társadalmi tradíciónak megfelelő. Magyarországon is egyre több nő és férfi gondolja úgy, hogy a tradicionális szerepfelosztások megoszthatóak.

Folyamatosan tartva a kapcsolatot a helyi civil, állami vagy egyházi szervezetekkel a felmerülő a nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémákról kapott információk alapján fel kell térképezni, hogy milyen problémák kapnak figyelmet, és milyen a felszámolásukra irányuló kezdeményezések indulnak el.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nők munkanélkülisége és alacsony iskolai végzettsége	Adatgyűjtés a munkaerő és a munkahelykínálat összehasonlítása céljából, szakképzettség, nemek szerint is bontva, a helyben rendelkezésre álló átképzési lehetőségekre és a lehetséges alternatív munkavégzési formákra is tekintettel. Használható adatbázis létrehozása. Tájékoztatás munkalehetőségekről, képzésekről.
A gyermeket vállaló anyák esetében nehéz a visszatérés a munka világába	Segítő programok a nők számára, korszerű ismeretek megszerzését célzó képzések
Preventív és szűrőtevékenységek a magas előfordulású megbetegedésekre	Prevenációs szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítása
Alacsony jövedelemmel rendelkező gyermekét egyedül nevelő vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során az érintettek informálása
Családon belüli erőszak eseteinek számáról nincs adatunk, az országos tendenciákat figyelembe véve a jelzőrendszert fel kell készíteni a fizikai bántalmazást megelőző preventív intézkedésekre	A jelzőrendszer tagjainak tájékoztatása, megismertetése a családok belüli erőszak különböző stációival, hogy már a fizikai bántalmazás előtt be tudjanak avatkozni
Nemek közötti családi feladat megosztás kiegyensúlyozatlansága	Nemek közötti családi feladatmegosztás kiegyensúlyozottsága érdekében a családoknak szóló a munkamegosztást ösztönző szemléletformáló kerületi programok, kampányok szervezése, előzetesen kapcsolat felvétel az ezzel foglalkozó civil szervezetekkel

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	1178	1690	2868
2009	1159	1635	2794
2010	1141	1591	2732
2011	1095	1555	2650

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az adatelemzés során azt kell figyelembe venni, hogy vannak-e ellátatlan (nyugdíj, nyugdíjszerű ellátás) időskorúak, és ha igen, akkor milyen arányban.

Az idősök nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, a társadalombiztosítási nyugdíjrendszer sajátjogú, illetve hozzátartozói nyugellátást biztosít. Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító, jövedelemmel nem rendelkező időskorúak részére nyújtott rendszeres támogatás. A támogatás a 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személy részére állapítható meg. Az állami gondoskodás mellett egyre népszerűbb az öngondoskodás bár ennek számára pontos adatok nem állnak rendelkezésre.

Az időskori demográfiai folyamat jellemzői, hogy növekszik az idősök aránya országosan és a településen is, az átlagéletkor várhatóan nő, nők élettartama lényegesen hosszabb. Jellemző az aktív családtagok munkával töltött ideje megnőtt, így megnőtt az igény a személyes gondoskodást nyújtó intézmények iránt.

6.2 Idősök munkaerő-piaci helyzete

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A munkaadók a munkavállalókat az életkor előre haladtával egyre kevésbé szívesen alkalmazzák, legfőbb oka az idegen nyelvtudás, informatikai ismeretek hiánya.. A nyugdíjasok jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen létesítenének munkahelyet, végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet.

b) tevékeny idősor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A településen a tevékeny idősor vizsgálatánál elmondható, hogy a civil szervezetek aktívan részt vállalnak a programok szervezésénél jellemzően kézműves foglalkozásokat, szabadidő programokat szerveznek. A könyvtár szervezésében kerül megrendezésre az őszi könyvtári hetek, mely az idősebb korosztály érdeklődését célozza meg és keretében előadásokat, író-olvasó, orvos-beteg találkozót szerveznek.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. A legtöbb vállalkozásnál kevésbé, vagy egyáltalán nem aknázzák ki az idősebb munkaerő tudásátadással kapcsolatos hasznosságát. Az idősödő munkavállalók munkavállalással, munkavégzéssel kapcsolatos esélyegyenlőtlenségét főként a romló egészségi állapotból és a képzettségbeli hiányosságokból eredő problémákra vezetik vissza a munkaadók, amely problémák költségessé teszik az idősödő munkavállalók alkalmazását. Ugyanakkor a munkaadók keveset tesznek az idősödő munkavállalók képzettségi szintjének és egészségügyi állapotának javítása érdekében.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idősorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő idősorúak száma	
		fő	%
2008	1422	24	2%
2009	1417	25	2%
2010	1384	24	2%
2011	2554	30	1%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

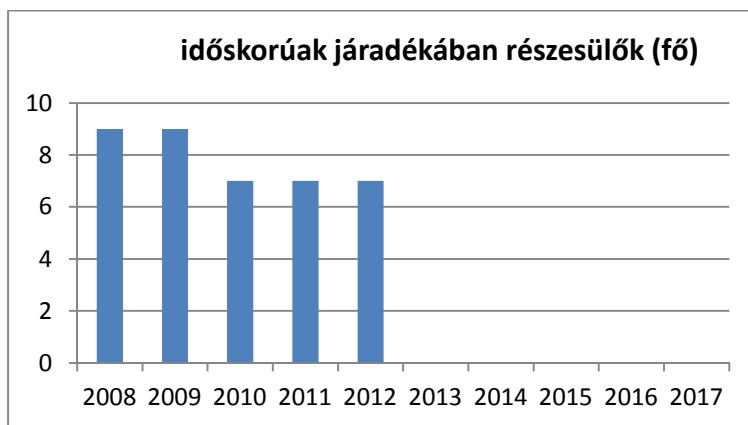
A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére a hajléktalan személyek és a saját otthonukban élő, következőkben felsorolt személyek részére: A) tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek, b) tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek, c) harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek. Igény szerint lehetőség van a napközbeni étkezésre is.

Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező alapszolgáltatási feladatának és emellett önként vállalt feladatokat is biztosít. Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény útján a nappali ellátás a székelyintézményben működik. Az épületben a lakók számára biztosított az étkezésre, pihenésre, foglalkozásokra a külön helyiség. Az intézményhez tartozó füvesített, tágas udvaron pihenő övezetek találhatóak. A kertészkedés „szerelmesei” impozáns virágoskertjük művelgetésével tölthetik idejüket. A személyes tisztálkodáshoz a különmemű fürdő és WC biztosított. Az épület megközelíthetősége akadálymentes, a folyosókon kapaszkodók felszerelése megoldott. Az étel elfogyasztása a bentlakásos ellátottakkal közösen valósul meg, Az ellátottak számára az intézményben a tárgyi feltételek és épületi adottságok biztosítottak az 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendeletben leírtak szerint. Az épület szilárdburkolattal kiépített út mellett jól megközelíthető.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	9
2009	9
2010	7
2011	7
2012	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A települési önkormányzat, 2007. január 1-jétől a jegyző időskorúak járadékában részesíti azt

- a) a 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,
- b) az egyedülálló, 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,
- c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

év	Mozielőadás s látogatása	Színházelőadás s látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintés e	Könyvtár látogatás a	Közművelődés i intézmény rendezvényén részvétel	Vallásgyakorlá s templomban	Sportrendezvénye n részvétel
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2008	0	4	4	72	6	n.a.	2
2009	10	4	6	73	5	n.a.	2
2010	12	5	5	76	8	n.a.	3
2011	8	9	7	62	9	n.a.	4

1							
2012	7	6	10	54	8	n.a.	2

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A kulturális, közművelődési szolgáltatások egy része a város minden lakója és idelátogató vendégei részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak érdeklődését célozza meg. Az idősök többségének a kultúrára, szórakozásra már nagyon kevés pénze jut. A magas gyógyszerkiadásai miatt nemigen gondolnak szórakozásra. Igyekeznek kihasználni az egyesületek, idős klubok adta lehetőségeket, ahol ingyenesen vagy nagyon kedvezményesen jutnak kulturális és szórakozási lehetőséghez. Az önkormányzat minden évben költségvetésébe elkülöníti a civil szervezetek, egyesületek támogatására fordítandó összeget. Az Idősök Klubja, az Őszi Napfény Klub szervezésében a klubtagok hasznosan tölthetik idejüket, szórakozhatnak, társas kapcsolatok bontakozhatnak ki. A klubtagok szeretnek kártyázni, társasjátékot játszani és kézműves foglalkozásokon részt venni.

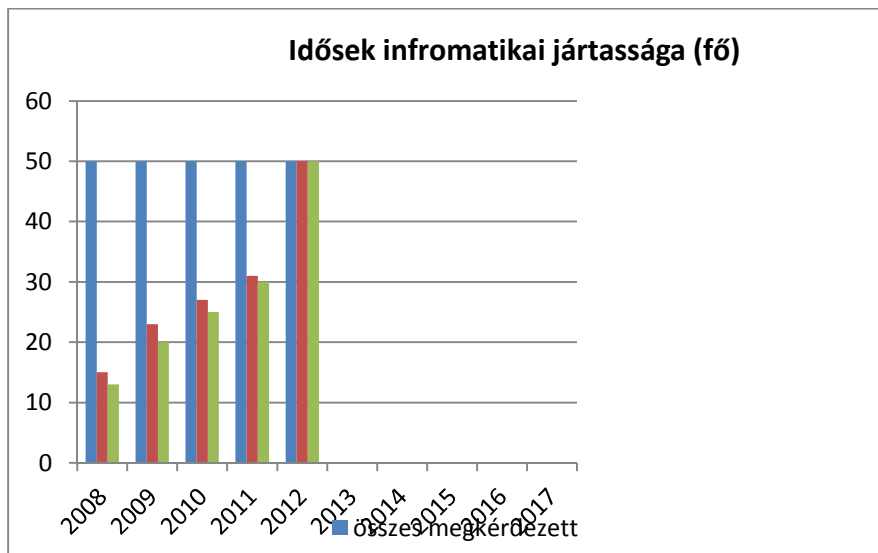
A könyvtár szervezésében az érdeklődési körüknek megfelelő, az igényüket kielégítő irodalmi esteken, verses délutánokon, orvos-beteg találkozón vehetnek részt az időskorúak. A Helytörténeti Gyűjtemény ad otthont a Múzeumbarátok Köre megrendezésében a Múzeumi est programnak.

c) idősök informatikai jártassága

6.3.4. számú táblázat - Idősök informatikai jártassága

év	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
	fő	fő	%	fő	%
2008	50	15	30,0%	13	26,0%
2009	50	23	46,0%	20	40,0%
2010	50	27	54,0%	25	50,0%
2011	50	31	62,0%	30	60,0%
2012	50	50	100,0%	50	100,0%

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az időskorúak körében is igényként merült fel az internethasználat, a számítástechnikai tudás iránti vágy. Ezen igények kiszolgálásának érdekében a könyvtár szervezésében tanfolyamok indultak a könyvtárban.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

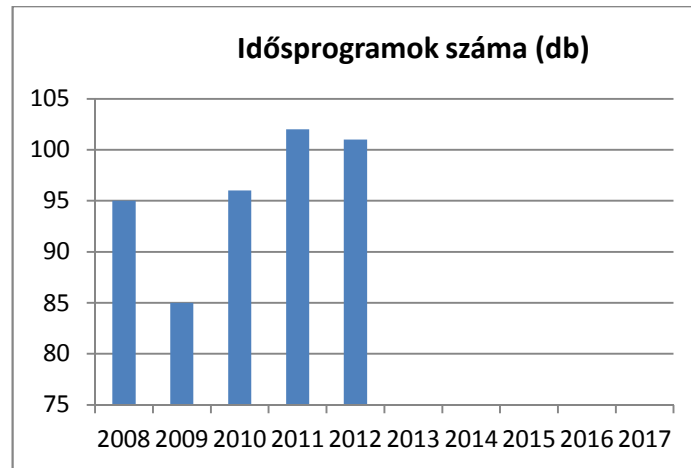
Hangsúlyt kell fektetni az alkalmoszerű szűrések, szervezett, célzott népegészségügyi szűrővizsgálatok biztosítására, a népbetegségnek számító betegségek kiszűrésére, különösen a vércukor, vérnyomás, koleszterin stb.; védőoltások beadására (influenza ellen). Fontosak az időződő és az idős korosztály számára az életmód tanácsadások, az egészségfejlesztő közösségi programok, szűrővizsgálatok, amelyek lehetőséget biztosítanak az egészséges életmód megismerésére, valamint nagyban hozzájárulnak az elsődleges és másodlagos megelőzéshez, továbbá a testi és lelki egészség megőrzéséhez. Az egészség mellett fontos az áldozattá válás megelőzése az idősek körében, akik sokszor élnek egyedül a falusias lakóövezetben. Idősek biztonságának meghatározó eleme az otthonuk védelme, a lakásbetörések megelőzése. Az idős állampolgárok a bűnelkövetések szempontjából fokozott veszélynek kitett csoport. Tapasztalataink szerint kevés ismerettel rendelkeznek a potenciális veszélyeket illetően. Feladat az idősek részére az áldozattá válás megelőzését szolgáló ismeretek terjesztése, felhívni a figyelmüket a fokozottan veszélyeztető bűncselekmények jellegére, részükre figyelemkeltő előadások, ismeretterjesztő anyagok minél szélesebb körben történő eljuttatása. Polgárőrség magasabb óraszámú történő szolgálata.

6.4. számú táblázat - Az időseket célzó programok a településen

év	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2008	95

2009	85
2010	96
2011	102
2012	101

Forrás: Helyi adatgyűjtés

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősok helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Preventív és szűrőtevékenységek a magas előfordulású megbetegedésekre	Prevenációs szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítása
Prevenációs programok az áldozattá válás megelőzésére	Áldozattá válást megelőző előadások szervezése, az otthon védelmét szolgáló intézkedések

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 26. cikke elismeri a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedéseket.

Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése 2006. december 13-án egyhangúan fogadta el a Fogyatékkal élő személyek jogairól szóló Egyezményt és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyvet. Az új nemzetközi egyezmény közel 650 millió fogyatékkal élő embert érint a világon.

A hazai fogyatékosügyi politika kiemelkedő sikere, hogy hazánk volt a világon az első állam, amely mind az Egyezményt, mind pedig a Jegyzőkönyvet ratifikálta a 2007. évi XCII. törvénnyel. Az Egyezmény szerint „fogyatékkal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását”.

Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg. A fogyatékkal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállal az államtól a feladatok megvalósításában. Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	405	1
2009	381	n.a.
2010	366	4
2011	n.a.	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 15-16. §-ai alapján 4. § a) pontja értelmében fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja. A hivatkozott jogszabály 15.-16. §-ai szabályozzák a foglalkoztatást, többek között a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elméleti vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Sajnos elmondható, hogy a fogyatékkal élő személyek az elhelyezkedésük során számos akadállyal küzdenek meg. Az előítéletek mellett jelentkezik a kerekesszék használatának nehézsége, a gyengén látók számára szükséges intézkedések, a mozgáskorlátozottak számára is használható mosdó hiánya. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A megváltozott

munkaképességük esélye az integrált foglalkoztatási lehetőségek tekintetében kedvezőtlen az előzőekben említettek miatt is. A munkahelyek jelentős része fizikai szempontból és problémaérzékenysége alapján is alkalmatlan fogyatékos munkavállalók fogadására. A fogyatékos munkavállalók foglalkoztatási esélyegyenlősége sérül.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A településen a Hajnal István Szociális Szolgáltató Centrum Borostyánkert Otthona támogatja az önálló életvitelt.

1997-ben Szivárvány fantáziánéven elindították lakóotthoni és foglalkoztató házi programunkat. Jelenleg a Borostyánkert Otthon, Széchenyi utcai épületében 130, a lakóotthonokban 32 ellátott él. Az elhelyezés 2-3-4-5 ágyas szobákban történik, a lakóotthonainkban 1-2-3-4 ágyas szobákban van lakhatási lehetőség. Szobáikat saját bútorzataikkal, dísztárgyaikkal rendezhetik be ellátottjaik, házaspárok, tartós kapcsolatban élők számára biztosítják az együttélést. A foglalkoztató házaikban munkaviszony jellegű foglalkoztatások folynak. Lakóik valamennyien értelmileg sérültek, közülük sokan mozgásukban, látásukban, hallásukban is akadályozottak. A munka jellegű elfoglaltságuk mellett különféle kulturális, szórakoztató és sporteseményeket is szerveznek számukra. Az ápolásra-gondozásra szoruló ellátottak napjait is igyekeznek tartalmassá tenni. A napi programok, elfoglaltságok szervezése mellett figyelemmel kísérik lelkiállapotuk változásait, kapcsolatuk alakulását, valamint következetes nevelő munkával folyamatos fejlesztésükre törekednek. Lakóik számára olyan mértékű segítséget kívánnak nyújtani, hogy életminőségük az egyéni adottságaik határain belül az akadályozottság nélkül élő emberekéhez közelítsen. Fejlesztő központjukban az egyéni és csoportos foglalkozásokra alkalmas helyiségekben megfelelő képezésű szakemberek segítségével végzik lakóik személyre szóló fejlesztését. A fejlesztő egységben a fejlesztők az elvégzett tesztek alapján az ellátottal, és a gondnokkal közösen elkészítik az egyéni fejlesztési tervet, megállapítják a fejlesztendő területeket, kitűzik a célokat és összeállítják a személyre szabott órarendet.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátását törvényi szinten többek között a szociális ellátásokról és szociális igazgatásról szóló 1993. évi III. törvény, a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény, a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény szabályozza.

A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék, rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékosági támogatás. A tartós betegséggel küzdő gyermekek magasabb összegű családi pótléka.

Többségében elmondható, hogy a fogyatékos személyeket az alacsony jövedelmük miatt egyéb szociális ellátások is megilletik, mint pl. a lakásfenntartási támogatás, ahol az egy háztartási egységre jutó jogosultsági értékhatár 71.250,-Ft.

A helyi önkormányzatok nem tartják nyilván, hogy a pénzbeli illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. Egyes ellátásoknál kérnek orvosi igazolást az igénylőtől, de itt az ápolási és gondozási szükséglet mértéke a fontos, nem pedig a diagnózis vagy a fogyatékoság.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az akadálymentesítéssel olyan körülményeket teremtünk, melyek a fizikai, érzékszervi, értelmi fogyatékosokkal élők számára biztosítja minden olyan tevékenység elvégzését, amelyben akadályoztatva vannak.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2.§-a alapján az épített környezet akkor akadálymentes, "ha annak kényelmes, biztonságos és önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy ember csoportokat is, akiknek ehhez speciális létesítményekre, eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük."

Az épített környezetben található akadályok többnyire, hogy be tudjanak „lépni” a fogyatékkal élő emberek az épületekbe, illetve érzékszervi és kommunikációs akadályokba ütköznek. Az országban körülnézve elmondható, hogy ritka a komplex akadálymentesített környezet, azaz valamennyi fogyatékosági csoport komplexen valamennyi funkcióra, szolgáltatásra igénybe tudja venni az adott környezetet.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Közhasznúak azok az épületek, melyek használata senki számára sem korlátozott. Ebbe a körbe tartoznak az oktatás bármely szintjét befogadó épületek vagy épületrészek, az egészség-, szociális, kulturális, művelődés, sport célú építmények. Ilyenek és tevékenységük súlya miatt kiemelten fontosak az önkormányzati, a hatósági, a közigazgatási, az igazságszolgáltatási célokra fenntartott épületek vagy épületrészek. A mozgásukban akadályozottak, az idősek, nők- és gyermekek a fizikai akadálymentességet igénylik, a többi fogyatékos csoport számára az infokommunikációs akadálymentesség a jogos igény. Ilyenek a kontrasztos színekkel készült táblák, tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, a belső környezetben való tájékozódást elősegítő piktogramok, feliratok.

A településünket érintően elmondható, hogy egyes középületek (szociális és oktatási intézmények) a fizikai mozgásukban korlátozott személyek számára rámpával ellátottak, bejutásuk megoldott, a mozgáskorlátozott vizesblokk kiépült. A központi buszváró épületébe szintén megoldott a mozgásukban

korlátozott személyek bejutása, valamint a mozgáskorlátozott vizesblokk. A vasútállomáson teljes körűen hiányzik az akadálymentesítés mind az épület, mind a vonatszerelvényre történő fel- és leszállásnál. A peron kiépítettsége nem megoldott.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos emberek helyzetét különösen nehezíti, hogy az akadálymentes közlekedés, a hivatalok és szolgáltató szervezetek akadálymentes megközelítése, elérése, a szolgáltató infrastruktúra akadálymentessége az erőfeszítések ellenére sem mondható megoldottnak.

A kulturális- és sportrendezvények szervezői nagy odafigyeléssel igyekeznek lebonyolítani rendezvényeiket úgy, hogy a fogyatékos személyek számára is elérhetőek legyenek és élményekkel gazdagon emlékezzen vissza az egyes eseményekre.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A településen az önkormányzati, állami fenntartású, működtetésű intézmények esetében törekednek a fenntartók az akadálymentesítésre, hogy a fogyatékkal élő emberek számára is elérhetőek legyenek az intézmények által nyújtott szolgáltatások.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az önkormányzat fenntartásában működő központi buszváró épületébe megoldott a mozgásukban korlátozott személyek bejutása, valamint a mozgáskorlátozott vizesblokk használata. A vasútállomáson teljes körűen hiányzik az akadálymentesítés mind az épület, mind a vonatszerelvényre történő fel- és leszállásnál. A peron kiépítettsége nem megoldott. A folyamatosan felújításra kerülő parkok, közterületek esetében a település törekszik a fogyatékkal élő emberke részére is használható, szebb épített környezetet kialakítani.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Az ellátási problémák többsége azonos módon keletkezik: van megfelelő szolgáltatás, de az ellátásra szoruló nem tud róla, őt nem érték el a szolgáltatást nyújtók, vagyis be sem került a rendszerbe. Van megfelelő szolgáltatás, de a szolgáltatás igénybevétele a fogyatékos személy számára nem hozzáférhető pl. az akadálymentesítettség hiánya miatt. Van akadálymentesen elérhető szolgáltatás, de a célcsoport tagja vagy saját elhatározásából vagy gyakori tapasztalat szerint a fogyatékos személy helyett döntő család elhatározásából a szolgáltatást nem veszi igénybe, még akkor sem, ha az a fogyatékos személy életminőségét lényegesen javítaná. Minden ilyen esetben annak feltárása fontos, hogy a szolgáltatás és a szolgáltatást igénylő milyen okból nem tudott egymással segítő kapcsolatba kerülni. Érdemes arra

rákérdezni, hogy a szolgáltatók megfelelően ajánlják-e a szolgáltatásaikat és elérik-e ajánlataikkal a célcsoport tagjait. Nincsenek-e olyan esetek a településen, ahol a család a fogyatékos felnőttet méltatlan körülmények között tartja. Természetesen nehéz ilyen információkhoz jutni, ezért is javasoltuk, hogy a sablon tábla kitöltése mellett - ha lehetséges -, készüljenek rövid, félig strukturált interjúk is, sokszor a megkezdett beszélgetés új irányt vehet és olyan információk jutnak a szakértő, mentor, tanácsadó tudomására, amelyek kiegészítik az egyéb forrásokból származó információkat és adatokat.

A helyi önkormányzat számos alkalommal kinyilváníthatja azt, hogy számára fontosak a településen élő fogyatékos személyek. Ilyen alkalmak lehetnek a fogyatékos személyek részére rendezett sportrendezvények, egészségügyi szűrések, kirándulások a támogató szolgálat segítségével, ha a helyi önkormányzat rendelkezik üdültetési lehetőséggel, akkor az üdültetésben való részvétel biztosítása, különféle akciók szervezése, amik egyben anyagi és természetbeni segítségnyújtást jelentenek. Fontos törekedni arra, hogy a helyi médiában rendszeresen jelenjenek meg a fogyatékos személyek sikereikkel és gondjaikkal, de semmiképpen sem mint gyámoltott személyek.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az önkormányzat tulajdonában álló Civil Házban biztosított a fogyatékkal élő személyek részére történő igénybevétel, de itt még gondoskodni kell az akadálymentesítés kiépítéséről. A Ladányi Mihály Könyvtárban lehetőség van hangos könyvek használatára.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Komplex akadálymentesítés nem megoldott	Ütemterv alapján a hiányosságok megszüntetése
Fogyatékos emberek személyre szabott szükségleteinek biztosítása	Fogyatékos személyek foglalkoztatását és életminőségét javító ellátások biztosítása
Probléma a többségi társadalom érzéketlensége és az információ hiánya a fogyatékosok problémáival kapcsolatosan, nincs mód a fogyatékos személyek által készített termékek értékesítésére	Szakemberek segítségével érzékenyítő tréningek, foglalkozások, nyílt napok szervezése, a fogyatékos személyek által készített termékek értékesítési lehetőségének biztosítása
A fogyatékkal élő vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülők, ápoló családtag kapcsolatépítés lehetőségének hiánya	Ellátottak, szülők, családtagok, civil szervezetek részére programok, képzések szervezése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A Polgárőrség Közhasznú Szervezet a bűnmegelőzésben, a Dévaványai Nagycsaládosok Egyesülete a nagycsaládosok mindennapi életében, a Magyar Vöröskereszt Békés Megyei Szervezetéhez tartozó Dévaványa Város Lakóterületi Alapszervezete a rászoruló személyeknek nyújt segítséget, Mozgáskorlátozottak Békés Megyei Egyesülete Dévaványai Helyi Szervezete, Tartósbetegségben Élők Dévaványai Egyesülete, Vakok és Gyengénlátók Békés Megyei Egyesülete a fogyatékkal élőknek nyújt segítséget. Tevékenységükkel segítik a különböző célcsoportokat a hétköznapi életben, mindennapjaikban. A Szeghalom Kistérség Többcélú Társulás működési területe a kistérséget alkotó települési önkormányzatok közigazgatási területe, a működésében álló a Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézményt székhelye Dévaványa.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása
Dévaványa Város Önkormányzat Képviselő-testülete minden rendelkezésére álló eszközzel igyekszik segíteni és támogatni a társadalmi önszerveződésre épülő civil szervezeteket. Évek óta minden évben támogatást nyújt és költségvetésben biztosított működési célú pénzeszköz átadás előirányzat terhére biztosítja, azon civil szervezetek, egyházak, alapítványok, sportegyesületek részére, amelyek a település lakosainak programokat szerveznek. Az önkormányzat és a szervezetek közötti aktív, rendszeres kapcsolat és a közös munka tapasztalatai az, amely alakítja az együttműködés tartalmi elemeit. A partneri együttműködés alapfeltétele pedig a folyamatos, rendszeres és hatékony kommunikáció, mely mindkét félnek az elemi felelőssége.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség
Fontos feladat a fogyatékkal élő lakosság számára az aktív és minőségi élet biztosítása, amely alapvető emberi jog. Ehhez megfelelő környezet, társadalmi elfogadás és ellátórendszer kialakítása szükséges, valamint olyan hatékony megoldások, amelyek biztosítják, hogy a fogyatékkal élők ellátásából eredő költségek viselhető kereten belül maradjanak.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
A településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen tevékenykedő civil szervezetek igyekeznek egyre több szerepet vállalni a közszolgáltatásból.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat törekszik jó partneri kapcsolat kialakítására a helyi vállalkozásokkal, mely eredményeként közös akarattal tudnak lépéseket tenni az esélyegyenlőség megteremtéséért. A legnagyobb munkaadó a településen az EJT Kft.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzéshez szükséges információk közlésében részt vettek a településen dolgozó egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, lakásgazdálkodási, közművelődési és szociális szakemberek. Az elkészítés folyamán az adatgyűjtések alkalmával megfogalmazódott mindenkiben a településen élők problémái, esélyegyenlőség biztosítása kapcsán felszínre kerülő akadályok. A munka folyamán alaposabban, mélyrehatóbban került megismerésre a megkérdezett szervezet, intézmény, partner. Mindenki felismerte az esélyegyenlőség fontosságát.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program Dévaványa Város hivatalos honlapján hozzáférhető lesz, amely alapján az állampolgárok megismerik esélyegyenlőségi programot, intézkedéseket és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény- ségben élők	<ul style="list-style-type: none"> • beazonosított problémák • alacsony iskolázottság • magas és tartós munkanélküli arány 	<ul style="list-style-type: none"> • fejlesztési lehetőségek • igény szerinti szakképzés • munkavilágába történő visszavezetés
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> • Prevenációs gyermekvédelmi szolgáltatások hiányossága • Egészséges életmódra, sportra nevelés hiányossága • Az internetezés káros hatásai a gyermekekre • Nem megoldott az érettségi előtt állók önkéntes munkájának biztosítása • A fiatalok foglalkoztatása és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenet nehézségei • Többségi társadalom érzéketlensége a fogyatékosok problémái iránt, gyermekek elfogadó képességének mértéke alacsony • A pedagógusok ismereteinek bővítése a sajátos nevelési- oktatási – felzárkóztatási szükségletek kielégítése érdekében 	<ul style="list-style-type: none"> • A megelőzés (prevenció) érdekében családsegítő szakembereinek közreműködése • Egészséges étkeztetés, tanuszoda, sportközpont kialakítása • Biztonságos internetezésre felkészítés az intézményekben • Partnerek felkeresésével, együttműködésével kerüljön megszervezésre a diákok önkéntes foglalkoztatása • Családsegítő által működtetett pályaaorientációs szolgáltatás szervezése, kibővítése • Az iskolások számára a védett tulajdonságú csoportokkal kapcsolatos érzékenyítés, ismeret átadás valósuljon meg a tanórai és tanórán kívüli programok keretében, szolgáltató civil szervezetek bevonásával, ismeretadó érzékenyítő programok átadása • A nevelési- oktatási intézményekben dolgozó pedagógusok a kreditrendszerű

		<p>továbbképzések keretében vegyenek részt a hátrányos helyzetű tanulók sajátos oktatási – felzárkóztatási szükségleteivel, pályaorientációjával valamint a konfliktus és agressziókezeléssel kapcsolatos továbbképzéseken</p>
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> • Preventív és szűrőtevékenységek a magas előfordulású megbetegedésekre • Prevenációs programok az áldozattá válás megelőzésére 	<ul style="list-style-type: none"> • Prevenációs szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítása • Áldozattá válást megelőző előadások szervezése, az otthon védelmét szolgáló intézkedések
Nők	<ul style="list-style-type: none"> • A nők munkanélkülisége és alacsony iskolai végzettsége • A gyermeket vállaló anyák esetében nehéz a visszatérés a munka világába • Preventív és szűrőtevékenységek a magas előfordulású megbetegedésekre • Alacsony jövedelemmel rendelkező gyermeket egyedül nevelő vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas • A jelzőrendszer tagjainak tájékoztatása, megismertetése a családok belüli erőszak különböző stációival, hogy már a fizikai bántalmazás előtt be tudjanak avatkozni 	<ul style="list-style-type: none"> • Adatgyűjtés a munkaerő és a munkahelykínálat összehasonlítása céljából, szakképzettség, nemek szerint is bontva, a helyben rendelkezésre álló átképzési lehetőségekre és a lehetséges alternatív munkavégzési formákra is tekintettel. Használható adatbázis létrehozása. Tájékoztatás munkalehetőségekről, képzésekről • Segítő programok a nők számára, korszerű ismeretek megszerzését célzó képzések • Prevenációs szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítása • Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során az érintettek informálása • Családon belüli erőszak eseteinek számáról nincs adatunk, az országos tendenciákat figyelembe véve a jelzőrendszert fel kell készíteni a fizikai bántalmazást megelőző preventív intézkedésekre A jelzőrendszer tagjainak tájékoztatása, megismertetése a családok belüli erőszak különböző stációival, hogy már a fizikai bántalmazás előtt be tudjanak avatkozni • Nemek közötti családi feladatmegosztás kiegyensúlyozottsága érdekében a

		családoknak szóló a munkamegosztást ösztönző szemléletformáló kerületi programok, kampányok szervezése, előzetesen kapcsolat felvétel az ezzel foglalkozó civil szervezetekkel
Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> • Komplex akadálymentesítés nem megoldott • Fogyatékos emberek személyre szabott szükségleteinek biztosítása • Probléma a többségi társadalom érzéketlensége és az információ hiánya a fogyatékosok problémáival kapcsolatosan, nincs mód a fogyatékos személyek által készített termékek értékesítésére 	<ul style="list-style-type: none"> • Ütemterv alapján a hiányosságok megszüntetése • Fogyatékos személyek foglalkoztatását és életminőségét javító ellátások biztosítása • Szakemberek segítségével érzékenyítő tréningek, foglalkozások, nyílt napok szervezése, a fogyatékos személyek által készített termékek értékesítési lehetőségének biztosítása

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Romák és/vagy mélyszegénységben élő alacsony iskolai végzettségűek képzése Közfoglalkoztatás Dévaványán folytatása, további lehetőségek felkutatása	Munkaügyi Központ Türr István Kutató és Képző Intézet Helyi gazdasági társaságok Polgármester
Gyermekek	Prevenció érdekében családsegítő szakemberek közreműködése „Út az egészség felé” egészséges életmódra nevelés sportolással Felkészítés az internetezés hátrányaira Önkéntes foglalkoztatás kiszélesítése Pályaorientációs szolgáltatás A fogyatékossgal élő problémáinak széles körben történő közvetítése Pedagógusok ismeretfelújító képzése	Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény Civil szervezetek Oktatási-nevelési intézmények Türr István Kutató és Képző Intézet Önkormányzat Polgármester

Idősek	Preventív intézkedés és szűrővizsgálatok szervezése Prevenációs programok az áldozattá válás megelőzésére Dévaványán	Önkormányzat Egészségügyi szakemberek Civil szervezetek Dévaványai Rendőrőrs Polgármester
Nők	Alacsony iskolai végzettségű nők képzése Tájékoztatás, kapcsolattartás a gyermekét egyedül nevelő anyákkal a visszailleszkedés elősegítése érdekében Preventív intézkedés és szűrővizsgálatok szervezése Életvezetési, háztartásvezetési tanácsadás A jelzőrendszer tagjainak tájékoztatása, megismertetése a családok belüli erőszak különböző stációival, hogy már a fizikai bántalmazás előtt be tudjanak avatkozni	Önkormányzat Védőnői Szolgálat Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény Civil szervezetek Dévaványai Rendőrőrs Türr István Kutató és Képző Intézet Polgármester
Fogyatékkal élők	Komplex akadálymentesítés segítése partneri összefogással Fogyatékos emberek személyre szabott szükségleteinek feltérképezése Tájékoztatás, nyílt napok szervezése a fogyatékosok problémáira történő rávilágítás érdekében	Önkormányzat Civil szervezetek Helyi gazdasági társaságok Borostyánkert Otthon Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény Polgármester

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák munkaerő-piaci integrációjuk teljes.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők mindennapi megélhetési gondjai megszűnjenek.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek biztonságát, testi és lelki fejlődésüket.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek aktívan tartására, egészségére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén esélyegyenlőség biztosítását az élet bármely területén.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők problémáinak kezelése, egyenlő bánásmódjára, a komplex akadálymentesítés kialakítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Romák és/vagy mélyszegénységben élők

Intézkedés címe:	Romák és/vagy mélyszegénységben élők képzési programjainak megszervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Romák és/vagy mélyszegénységben élők alacsony iskolai végzettsége
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Romák és/vagy mélyszegénységben élők a képzés eredményes befejezését követően, nagyobb eséllyel indulhatnak a munka világába. Az eredmény hosszútávon várható.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatok felkutatásával és eredményes pályázattal képzések koordinálása. A pályázat során a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal való együttműködés.
Résztevők és felelős	polgármester Elnök
Partnerek	Déaványa Város Önkormányzata Déaványai Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	Pályázat benyújtásának határideje, sikeres pályázat esetén megjelölt határidők betartása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Képzésen eredményes résztvevők száma Benyújtott pályázatok száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kiírásra kerülő pályázatok, források biztosítása Romák és/vagy mélyszegénységben élők együttműködésének hiánya
Szükséges erőforrások	Projekt saját forrásának biztosítása

Intézkedés címe:	Romák és/vagy mélyszegénységben élők munkavállalási lehetőségeinek segítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Romák és/vagy mélyszegénységben élők nagyszámú munkanélkülisége.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Versenyszférában történő elhelyezkedés segítése, átképzés Közfoglalkoztatás szervezése, folytatása, Gyomaendrődi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltségével. Az eredmény hosszútávon várható.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Közfoglalkoztatás szervezése, közmunkaprogram szervezése, Gyomaendrődi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltségével kapcsolattartás és együttműködés.
Résztevők és felelős	Polgármester Kirendeltségvezető
Partnerek	Déaványa Város Önkormányzata Békés Megyei Kormányhivatal Gyomaendrődi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatosan a 2013. december 31. követő időszakban
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma Nyílt munkaerő-piacon elhelyezkedettek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Romák és/vagy mélyszegénységben élők együttműködésének hiánya Pénzügyi forrás
Szükséges erőforrások	Források, személyi és tárgyi feltételek biztosítása

Gyermekek

Intézkedés címe:	Gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása a napközbeni ellátások igénybevételénél
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Igény szerinti ellátás biztosítása. Civil szféra megjelenése a területen.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Civil szervezetek által nyújtott családi napközi lehetőségek vizsgálata
Résztevők és felelős	Polgármester Elnök
Partnerek	Dévaványa Város Önkormányzata Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatosan a 2013. december 31. követő időszakban
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Napközbeni ellátást igénybevevők száma Napközbeni ellátást nyújtó szervezetek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Jogszabályi feltételeknek történő megfelelés, Civil szféra együttműködésének hiánya Pénzügyi forrás
Szükséges erőforrások	Források, személyi és tárgyi feltételek biztosítása

Intézkedés címe:	„Út az egészség felé” egészséges életmódra neveléssel, sportolással
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermekek mozgáshiánya, egészségtelen ételek fogyasztása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Örömteljes mindennapi testmozgás, megfelelő testtartás kialakítása Egészséges táplálkozásra nevelés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Egészséges táplálkozás folyamatos figyelemmel kísérése Szűrések eredményeinek figyelemmel kísérése
Résztevők és felelős	Polgármester Igazgató Elnök
Partnerek	Dévaványa Város Önkormányzata Nevelési-oktatási intézmények Védőnői Szolgálat, Iskolavédőnő Civil szervezetek Váradai Étkeztetési Bt.
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatosan a 2013. július 1. követő időszakban
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Egészséges táplálkozást bevezetők száma Mindennapi testmozgást végzők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás
Szükséges erőforrások	Források, személyi és tárgyi feltételek biztosítása

Intézkedés címe:	Felkészítés az internetezés veszélyeire, biztonságos internetezés megteremtése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Számítástechnika fejlődésével káros behatások megjelenése az internetezés alkalmazásával
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Gyermekek, tanulók internetezés káros hatásainak megóvásától.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felvilágosító oktatások, előadások megtartása.
Résztevők és felelős	Polgármester Igazgató Elnök
Partnerek	Dévaványa Város Önkormányzata Nevelési-oktatási intézmények Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatosan a 2013. július 1. követő időszakban
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Megtartott felvilágosító oktatások, előadások száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Előadások, oktatások elmaradása. Pénzügyi forrás
Szükséges erőforrások	Források, személyi és tárgyi feltételek biztosítása

Intézkedés címe:	Diákok önkéntes foglalkoztatásának elősegítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Megoldatlan az érettségi előtt álló diákok önkéntes munkája. A végzős fiatalok munkaerő-piacra történő elhelyezkedése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az érettségi eredményességéhez szükséges önkéntes diákmunka megszerzése. Az önkéntes munka alkalmával a munkavállaló megismerheti, feltérképezheti a jövőbeni munkavállaló képességeit, hozzáállását. A jövőbeni munkavállaló alkalmazkodhat, beilleszkedhet a munka világába.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Önkéntes munkát biztosító szervezetek felkutatása
Résztevők és felelős	Polgármester Igazgató Elnök
Partnerek	Déaványa Város Önkormányzata Nevelési-oktatási intézmények Civil szervezetek Helyi gazdálkodási társaságok
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatosan a 2013. július 1. követő időszakban
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Munkát biztosító szervezetek száma Önkéntes munkát végző diákok száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Önkéntes munkát biztosító szervezet hiánya, nem kapnak a végzősök érettségi bizonyítványt.
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása

Intézkedés címe:	Pályaorientációs szolgáltatás a tanulók számára
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Oktatásból a munkaerő-piacra történő átmenet
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Pályaorientációs szolgáltatást minél több tanuló vegye igénybe.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Családsegítő szakemberei a pályaorientációs szolgáltatások kijánlásának érdekében vegyék fel a kapcsolatot az oktatási intézményekkel.
Részvevők és felelős	Polgármester Igazgató Tankerületi igazgató Családsegítő szakember
Partnerek	Déaványa Város Önkormányzata Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Gyomaendrődi Tankerülete Nevelési-oktatási intézmények Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény
Határidő(k) pontokba szedve	2013/2014 tanévtől folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Pályaorientációs szolgáltatást igénybevevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályaorientációs szolgáltatás elmaradása Tanulók nem kívánják igénybe venni a szolgáltatást
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati források

Intézkedés címe:	Fogyatékossgal élők problémáinak széles körben történő
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékossgal élők felé a gyermekek elfogadó képessége alacsony, hiányos
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Előadások szervezésével az a fogyatékossgal élők problémáiról tájékoztatás, az elfogadáshoz tanácsadás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Családsegítő szakemberei, nevelési-oktatási intézmények pedagógusai által készített ismeretanyag átadása.
Résztevők és felelős	Polgármester Igazgató Tankerületi Igazgató Családsegítő szakember
Partnerek	Déaványa Város Önkormányzata Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Gyomaendrődi Tankerülete Nevelési-oktatási intézmények Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermejjóléti Intézmény
Határidő(k) pontokba szedve	2013/2014 nevelési, tanévtől folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Programokon részttevők száma Ismeretanyagok száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Ismeretterjesztő előadás elmaradása
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása

Intézkedés címe:	Oktatási-nevelési intézmények pedagógusainak továbbképzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Oktatási-nevelési intézmények pedagógusainak ismeret-felújítása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Előadások, képzések szervezésével frissüljön a megszerzett tudás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Képzéseken, előadásokon történő részvétel
Résztevők és felelős	Polgármester Igazgató Tankerületi Igazgató Pedagógusok
Partnerek	Déaványa Város Önkormányzata Klebsberg Intézményfenntartó Központ Gyomaendrődi Tankerülete Nevelési-oktatási intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	2013/2014 nevelési, tanévtől folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Programokon résztvevők száma Képzések, előadások száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Ismeret-felújító előadás, képzés elmaradása
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása

Idősek

Intézkedés címe:	Idősek egészségmegőrzése érdekében tett preventív intézkedések, szűrővizsgálatok
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Idősek szűrővizsgálatának hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Szűrővizsgálatok megszervezése az idősek részére Preventív célzatú előadások megszervezésével elősegíteni az egészségmegőrzést
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Preventív előadások megtartása Szűrővizsgálatok megszervezése
Résztevők és felelős	Polgármester Egészségügyi, szociális szakemberek
Partnerek	Déaványa Város Önkormányzata Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Előadásokon résztvevők száma Szűrővizsgálaton résztvevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Előadás, szűrővizsgálat elmaradása
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása

Intézkedés címe:	Idősek az áldozattá válás megelőzését, az otthon védelmét szolgáló intézkedések
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idős személyek gyakran válnak áldozattá
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Idősek biztonságának javítása, az áldozattá válás lehetőségének megelőzése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Előadások szervezése Veszélyekre felhívó szórólapok készítése, eljuttatása az idősekhez Polgárőrség fokozottabb odafigyelése az adott ingatlanokra
Részvevők és felelős	Polgármester Rendőrsparancsnok Polgárőrök Civil szervezetek
Partnerek	Dévaványa Város Önkormányzata Dévaványai Rendőrőrs Dévaványai Polgárőr Szervezet
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Előadások száma Veszélyekre felhívó szórólapok száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Előadás, Veszélyekre felhívó szórólapok kijuttatásának elmaradása
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás

Nők

Intézkedés címe:	Alacsony iskolai végzettségű nők képzése, munkaerő-piaci igényeknek megfelelő átképzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nők munkavállalási esélyei alacsonyak
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Képzések, munkaerő-piaci igényeknek megfelelő átképzések szervezésével nő a nők foglalkoztatása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Képzések, átképzések szervezése
Résztevők és felelős	Polgármester Türr István Kutató és Képző Intézet illetékese
Partnerek	Déaványa Város Önkormányzata Türr István Kutató és Képző Intézet
Határidő(k) pontokba szedve	Munkaerő-piaci igények felmérést követően
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Képzése, átképzések száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Képzése, átképzések elmaradása
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás

Intézkedés címe:	Preventív intézkedések, szűrővizsgálatok megszervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nők körében az egészségmegőrzés alacsony
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Megelőző intézkedések az egészségmegőrzése érdekében Szűrővizsgálatok szervezése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Megtett intézkedések Szűrővizsgálatok lebonyolítása
Résztevők és felelős	Polgármester Szociális, gyermekvédelmi szakember civil szervezetek tagjai
Partnerek	Dévaványa Város Önkormányzata Védőnői Szolgálat Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Egészségmegőrzése érdekében tett intézkedések száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A nők érdektelensége
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás

Intézkedés címe:	A nők családon belüli erőszakának megelőzése tájékoztatással, felkészítéssel
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Családon belüli erőszakról pontos szám adatok nem léteznek, mindenki tudja, de mégsem beszél róla
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A nők családon belüli erőszak létezésének nyilvánossága A nők családon belüli erőszakának megelőzése tájékoztatás, felkészítés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Anonim adatgyűjtés, feltérképezés Tájékoztató anyagok közzététele
Résztevők és felelős	Polgármester Szociális, gyermekvédelmi szakemberek
Partnerek	Déaványa Város Önkormányzata Védőnői Szolgálat Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Adatgyűjtést követően
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Jelzett esetek, intézkedések száma Tájékoztatók száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Adatgyűjtés eredménytelensége, jelzett esetek, intézkedések elmaradása
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása

Intézkedés címe:	A gyermekét egyedül nevelő nők, anyák célzott támogatásainak megismerése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kialakulásának kockázata magas
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Szociális körülmények javítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szociális és gyermekjóléti intézmények útján a támogatások megismertetése, életvezetési tanácsadás
Résztevők és felelős	Polgármester Szociális, gyermekvédelmi szakember
Partnerek	Déaványa Város Önkormányzata Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény
Határidő(k) pontokba szedve	Gyermeküket egyedül nevelő nők, anyák igényeinek felmérését követően
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Életszínvonal javulása, ismeretek biztosítása az érintettek részére
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Életszínvonal tovább romlása, támogatások csökkenése
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás

Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének javítása érdekében komplex akadálymentesítés partneri összefogással
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Komplex akadálymentesítés hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A komplex akadálymentesítésre való törekvés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Akadálymentesítendő terület feltérképezése
Résztevők és felelős	Polgármester Érintett intézmények, munkaadók
Partnerek	Déaványa Város Önkormányzata Érintett intézmények, munkaadók
Határidő(k) pontokba szedve	Felmérést követően, pályázati ütem szerint
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Akadálymentesített környezet
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati kiírások elmaradása, anyagi forrás hiány
Szükséges erőforrások	Pénzügyi források

Intézkedés címe:	A fogyatékkal élők problémáira, speciális szükségleteire történő rávilágítás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők problémái, speciális szükségletei megismerésének hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A fogyatékkal élők problémáinak, speciális szükségleteinek megismerése, megismertetése tájékoztatással
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Tájékoztatások megtartása
Résztevők és felelős	Polgármester Szociális szakemberek
Partnerek	Déaványa Város Önkormányzata Civil szervezetek Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Családsegítő Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	Problémák, igények feltárása, tájékoztatások megtartása folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Szélesebb körben rávilágítás a fogyatékkal élők problémáira, speciális szükségleteire Tájékoztatók száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érzékenység miatt elmarad a probléma megismerése, így a tájékoztatás sem kivitelezhető
Szükséges erőforrások	Pénzügyi források

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Romák és/vagy mélyszegénységben élők képzési programjainak megszervezése	Romák és /vagy mélyszegénységben élők alacsony iskolai végzettsége	Romák és/vagy mélyszegénységben élők a képzés eredményes befejezését követően, nagyobb eséllyel indulhatnak a munka világába. Az eredmény hosszútávon várható.		Pályázat benyújtásának határideje, sikeres pályázat esetén megjelölt határidők betartása	Polgármester, Elnök	2015.12.31.	Képzésen eredményesen résztvevők száma Benyújtott pályázatok száma	Projekt saját forrásainak biztosítása	
2	Romák és/vagy mélyszegénységben élők munkavállalási lehetőségeinek segítése	Romák és/vagy mélyszegénységben élők nagyszámú munkanélkülisége.	Versenyszférában történő elhelyezkedés segítése, átképzés Közfoglalkoztatás szervezése, folytatása, Gyomaendrődi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltségével kapcsolattartás és együttműködés. Az eredmény hosszútávon várható.		Közfoglalkoztatás szervezése, közmunkaprogram szervezése, Gyomaendrődi Járási Munkaügyi Kirendeltségével kapcsolattartás és együttműködés.	Polgármester, Elnök	2015.12.31.	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma Nyílt munkaerő-piacon elhelyezkedettek száma	Források, személyi és tárgyi feltételek	
II. A gyermekek esélyegyenlősége										

1	Gyermekek esélyegyenlőségek biztosítása a napközbeni ellátások igénybevételénél	Gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása	Igény szerinti ellátás biztosítása.Civil szféra megjelenése a területen.		civil szervezetek által nyújtott családi napközi lehetőségének vizsgálata	Polgármester, Elnök	2015.12.31.	Napközbeni ellátás igénybevevők száma Napközbeni ellátást nyújtó szervezetek száma	Források,személyi és tárgyi feltételek biztosítása	
2	"Út az egészség felé" egészséges életmódra neveléssel,sportolással	Gyermeke mozgáshiánya,egészségtelen ételek fogyasztása	Örömteljes mindennapi testmozgás, megfelelő testtartás kialakítása Egészséges táplálkozásra nevelés		Egészséges táplálkozás folyamatos figyelemmel kísérése Szűrések eredményeinek figyelemmel kísérése	Polgármester, Igazgató,Elnök	2015.12.31.	Egészséges táplálkozást bevezetők száma Mindennapi testmozgást végzők száma	Pénzügyi források	
3	Felkészítés az internetezés veszélyeire, biztonságos internetezés megteremtése	Feltárt probléma (kiinduló értékekkel) Számítástechnika fejlődésével káros behatások megjelenése az internetezés alkalmazásával	Gyermekek, tanulók internetezés káros hatásainak megóvásától.		Felvilágosító oktatások, előadások megtartása.	Polgármester Igazgató Elnök	2015.12.31.	Megtartott felvilágosító oktatások, előadások száma	Források, személyi és tárgyi feltételek biztosítása	
4	Diákok önkéntes foglalkoztatásának elősegítése	Megoldatlan az érettségi előtt álló diákok önkéntes munkája. A végzős fiatalok munkaerő-piacra történő elhelyezkedése.	Az érettségi eredményességéhez szükséges önkéntes diákmunka megszerzése. Az önkéntes munka alkalmával a munkavállaló megismerheti, feltérképezheti a jövőbeni munkavállaló képességeit, hozzáállását. A jövőbeni munkavállaló alkalmazkodhat, beilleszkedhet a munka világába.		Önkéntes munkát biztosító szervezetek felkutatása	Polgármester Igazgató Elnök	2015.12.31.	Munkát biztosító szervezetek száma Önkéntes munkát végző diákok száma	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása	

5	Pályorientációs szolgáltatás a tanulók számára	Oktatásból a munkaerő-piacra történő átmenet	Pályorientációs szolgáltatást minél több tanuló vegye igénybe.		Családsegítő szakemberei a pályorientációs szolgáltatások kijánlásának érdekében vegyék fel a kapcsolatot az oktatási intézményekkel.	2013/2014 tanévtől folyamatosan	2018.12.31.	Pályorientációs szolgáltatást igénybevevők száma	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati források	
6	Fogyatékossgal élők problémáinak széles körben történő	A fogyatékossgal élők felé a gyermekek elfogadó képessége alacsony, hiányos	Előadások szervezésével az a fogyatékossgal élők problémáiról tájékoztatás, az elfogadáshoz tanácsadás		Családsegítő szakemberei, nevelési-oktatási intézmények pedagógusai által készített ismeretanyag átadása.	Polgármester Igazgató Tanterületi Igazgató Családsegítő szakember	2015.12.31.	Programokon résztvevők száma Ismeretanyagok száma	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása	
7	Oktatási-nevelési intézmények pedagógusainak továbbképzése	Oktatási-nevelési intézmények pedagógusainak ismeret-felújítása	Előadások, képzések szervezésével frissüljön a megszerzett tudás		Képzéseken, előadásokon történő részvétel	Polgármester Igazgató Tanterületi Igazgató Pedagógusok	2018.12.31.	Programokon résztvevők száma Képzések, előadások száma	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása	
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Alacsony iskolai végzettségű nők képzése, munkaerő-piaci igényeknek megfelelő átképzése	Nők munkavállalási esélyei alacsonyak	Képzések, munkaerő-piaci igényeknek megfelelő átképzések szervezésével nő a nők foglalkoztatása		Képzések, átképzések szervezése	Polgármester Türr István Kutató és Képző Intézet illetéke	2018.12.31.	Képzése, átképzések száma	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás	
2	A nők családon belüli erőszakának megelőzése tájékoztatással, felkészítéssel	Családon belüli erőszakról pontos számadatok nem léteznek, mindenki tudja, de mégsem beszél róla	A nők családon belüli erőszak létezésének nyilvánossága A nők családon belüli erőszakának megelőzése tájékoztatás, felkészítés		Anonim adatgyűjtés, feltérképezés Tájékoztató anyagok közzététele	Polgármester Szociális, gyermekvédelmi szakemberek	2015.12.31.	Jelzett esetek, intézkedések száma Tájékoztatók száma	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása	

3	A gyermekét egyedül nevelő nők, anyák célzott támogatásainak megismerése	Gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kialakulásának kockázata magas	Szociális körülmények javítása		Szociális és gyermekjóléti intézmények útján a támogatások megismertetése, életvezetési tanácsadás	Polgármester Szociális, gyermekvédelmi szakember	2018.12.31.	Életszínvonal javulása, ismeretek biztosítása az érintettek részére	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás	
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Idősek egészségmegőrzés e érdekében tett preventív intézkedések, szűrővizsgálatok	Idősek szűrővizsgálatának hiánya	Szűrővizsgálatok megszervezése az idősek részére Preventív célzatú előadások megszervezésével elősegíteni az egészségmegőrzést		Preventív előadások megtartása Szűrővizsgálatok megszervezése	Polgármester Egészségügyi, szociális szakemberek	2015.12.31.	Előadásokon résztvevők száma Szűrővizsgálaton résztvevők száma	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása	
2	Idősek az áldozattá válás megelőzését, az otthon védelmét szolgáló intézkedések	Az idős személyek gyakran válnak áldozattá	Idősek biztonságának javítása, az áldozattá válás lehetőségének megelőzése		Előadások szervezése Veszélyekre felhívó szórólapok készítése, eljuttatása az idősekhez Polgárőrség fokozottabb odafigyelése az adott ingatlanokra	Polgármester Rendőrsparancsnok Polgárőrök Civil szervezetek	2015.12.31.	Előadások száma Veszélyekre felhívó szórólapok száma	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás	
3	Preventív intézkedések, szűrővizsgálatok megszervezése	A nők körében az egészségmegőrzés alacsony	Megelőző intézkedések az egészségmegőrzése érdekében Szűrővizsgálatok szervezése		Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve Megtett intézkedések Szűrővizsgálatok lebonyolítása	Polgármester Szociális, gyermekvédelmi szakember civil szervezetek tagjai	2015.12.31.	Egészségmegőrzés e érdekében tett intézkedések száma	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének javítása érdekében komplex akadálymentesítés partneri összefogással	Komplex akadálymentesítés hiánya	A komplex akadálymentesítésre való törekvés		Akadálymentesítendő terület feltérképezése	Polgármester Érintett intézmények, munkaadók	2018.12.31.	Akadálymentesített környezet	Pénzügyi források	

2	A fogyatékkal élők problémáira, speciális szükségleteire történő rávilágítás	A fogyatékkal élők problémái, speciális szükségletei megismerésének hiánya	A fogyatékkal élők problémáinak, speciális szükségleteinek megismerése, megismertetése tájékoztatással		Tájékoztatások megtartása	Polgármester Szociális szakemberek	2018.12.31.	Szélesebb körben rávilágítás a fogyatékkal élők problémáira, speciális szükségleteire Tájékoztatók száma	Pénzügyi források	
---	--	--	--	--	---------------------------	---------------------------------------	-------------	---	-------------------	--

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

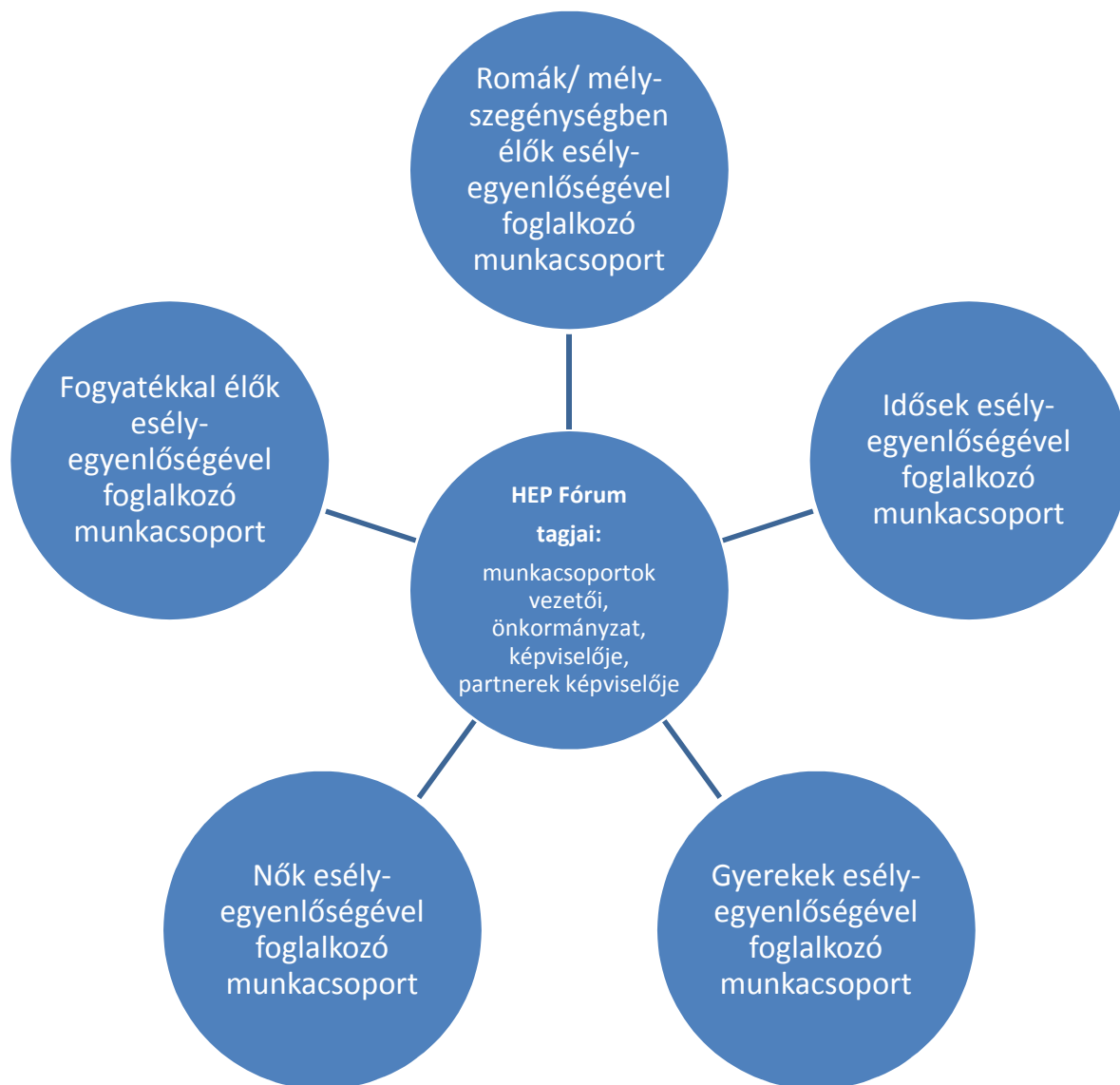
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében közzétételre kerül a város hivatalos honlapján.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Dévaványa Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi nyilvánossága megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

Dévaványa Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ..... számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Pap Tibor
polgármester

A Dévaványa Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.